

ek

szában a megol-
k fontolóra. A
zahelyzet felül-
kított albizottsá-
iket.

ros problémák
ának előre,

van a jóakarát
értésére és a ne-

és szerint a Bi-
összeszűgöredő
német devizaköz-
gosnak elismert
százalékát utalja

Saarbrückenben

brückenben hete-
után megtartot-
front tömeggyü-

Saarterületéről
sereglett össze
gyűlésen meg-
ott Goebbels né-
ügyi miniszter
ra nagy lelkeser-

hogy a népsza-
a Saarvidéket
ak. A gyűlést a
németalföldi sza-
sz élénklésé-

zfőtisztek
rlinben

sika japán ten-
tengeren tar-
ztsjei megérkez-
óvárosba, ahol
őrszerzési ve-
dgyminiszter-
meg Hinden-
kancellár előtt,
külügyi és lég-
apán tengeré-
néhány nap
utazni.

konferencia
ülésszakát

rlük, hogy ak-
annak érdeké-
konferencia fő-
tervezett új

poszoprán éne-
az Ujságíró-
ti lapok zene-
késérik, már

nagyjövőjü
ky Kamilla
meg a buda-
termében ön-
ról kritika
egszőbb jövőt
amilla hangja
skalájú, tö-
y Kamilláról
Életben ör-
lmából egy
áló író úgy
nagy csillagá-
törtöki hang-

A közoktatásügyi miniszter
rendeletei

A közoktatásügyi minisztérium drákói
szigorúságú intézkedésekkel igyekszik gá-
tat vetni annak a folyamatnak, mely az
erkölcsi fertő felé taszítja a középiskolás
ifjúságot.

A diágyerekek, azok is, akiknek sem-
mi közük büntényekhez és erőletelenség-
gekhez, vakáció előtt és alatt katonai
egyenruhában, számokkal ellátva és kü-
lönböző tjalakkal sujtva fognak élni,
hogy a szülők ne nagyon büszkélkedhes-
senek intellektueleknek készülő gyerme-
keikkel.

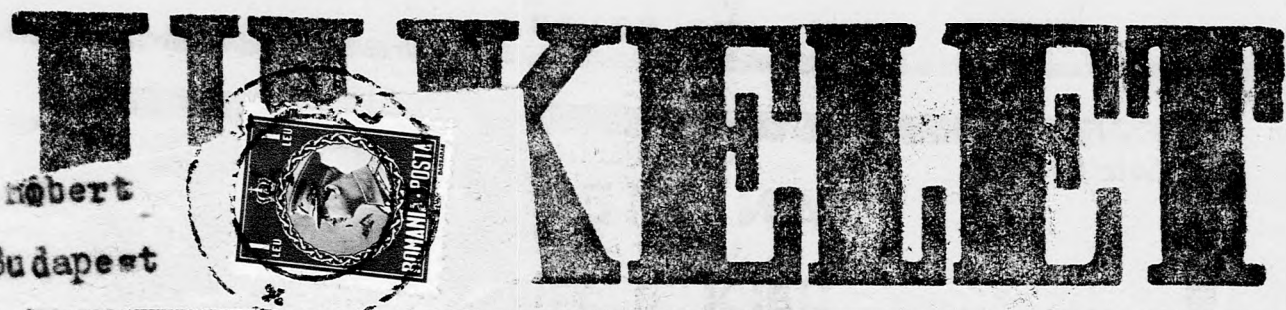
Kétségtelen, hogy bizonyos mérvű el-
lenőrzés indokolt az ifjúság körében ta-
gadhatatlanul felbukkant anarchikus je-
lenségek megfékezésére.

Kétségtelen azonban az a lélektanilag
már régen bizonyított tétel is, hogy min.

Taxa postálá
plátite in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

18. Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre
félévre 12, egészévre 28 dollár.
Férfi és női díjazás szerint. A
KELET az erdélyi és bá-
sáidóság egyetlen napilapja,
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertlen leveleket nem fogadunk el. Késirátok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bukaresti szerkesztő H. Szegei Ernő. Str. Matei Milcu.

Szerda, 1934 május 9.

5694. ÉV IJAR 24. XVII. ÉVF 102 SZAM.

Az elűzött Bassermann

Bassermann, a legnagyobb német szí-
neszek egyike, a német színházkultúra
egyik fátylahordója nem léphet fel többé
német színpadon.

A felesége nem százszázalékos árja.
S bár az asszony, mártírmegadással el-
akart válni föle, hogy ne legyen utjá-
ban, az öreg Bassermann nem engedte el
maga mellől életének eddig osztályos
társát.

Inkább lemondott — magáról az élet-
ről.

Mert ez majdnem azt jelenti.
Törlik a kamarából — Németországban
nem léphet fel többé.

S hiába a gyönyörű mondás, amely
szerint művész hazája széles nagyvilág:
a Bassermann művészete német művé-
szet, amely csak vendég lehet más-
hol, de gyökeret, most öreg korában nem ver-
het többé.

Am férfi marad mégis, szemben ezzel
a komor holnappal, férfi marad, mert
talan nem élni is jobb, mint úgy élni,
hogy a tükörbe csak pirulva nézhessen
valaki.

A közvélemény változandósága

Lucien Romier írja a Paris Soir-ban:
„Mint sem változókéonyabb a mi időnkben,
mint az, amit közvéleménynek szokás ne-
vezni.

Franciaország attól a pillanattól kezd-
ve, hogy nem akarta biztonságát Német-
ország szeszélyének átengedni, sok ember
a különösen az angolok szemében úgy
tűnt, mint a leszerelés akadálya.

Most észrevettük az angolok, hogy az
esetleges háborúban London sokkal ha-
marab fenyegetné ellenséges légitámadás,
mint Párizst.

Ma úgy vélelik az angol légi haderő
megerősítését, mint feltétlen szükségét.
De ez még nem minden. Azáltal, hogy
tolsokat foglalkoztak a francia-német
egyenlenséggel megfélekedtek a világ
többi részéről.

S a világnak ebben a többi részében
a fegyverkezés napról-napra nagyobb
mértéket ölt. Az angolok megállapítot-
ták, hogy Japán egy csapatra az egész
világ legnagyobb katonai hatalmává ug-
rott elő.

De minél hatalmasabb lesz Japán, an-
nál inkább nyugtalanodik a Csendes
óceán és Azsía két nagy versenytársa:
Oroszország és az Egyesült Államok.
Látjuk, mint szaporítja hajóit, hadirepü-
tőit méltóságos komolysággal Amé-
rika. Látjuk, mint fejleszti légitöltőjét
Oroszországnak.

De minél inkább nő Ameriká hadereje,
annál fenyegettebbnek érzi magát Ang-
lia a tengeren...

Az apostolok így békét prédikálnak s
folyton inkább fegyverkeznek.

Egyik visszahatás okozza a másikat.
Könnyen lehet, hogy az említett apos-
tolok, miután szemünkre vetették, hogy
nem hagytuk el fegyvereinket, a végén
segítségnket fogják kérni.

A közoktatásügyi miniszter rendeletei

A közoktatásügyi minisztérium drákói
szigorúságú intézkedésekkel igyekszik gá-
tat vetni annak a folyamatnak, mely az
erkölcsi fertő felé taszítja a középiskolás
ifjúságot.

A diágyerekek, azok is, akiknek sem-
mi közük büntényekhez és erőletelenség-
gekhez, vakáció előtt és alatt katonai
egyenruhában, számokkal ellátva és kü-
lönböző tjalakkal sujtva fognak élni,
hogy a szülők ne nagyon büszkélkedhes-
senek intellektueleknek készülő gyerme-
keikkel.

Kétségtelen, hogy bizonyos mérvű el-
lenőrzés indokolt az ifjúság körében ta-
gadhatatlanul felbukkant anarchikus je-
lenségek megfékezésére.

Kétségtelen azonban az a lélektanilag
már régen bizonyított tétel is, hogy min.

Slavescu pénzügyminiszter nyilatkozata az inflációs hírekről

Külföldre utazott a Nemzeti Bank kormányzója

Bucuresti-Bukarest, május 8. Dumit-
rescu, a Banca Nationala kormányzó-
ja a jövő héten Baselba utazik, ahol a
bankjegykibocsátó intézetek konferen-
ciáján vesz részt. A Lupta értesülései
szerint Dorul Dumitrescu ez alkalom-
mal tárgyalásokat fog folytatni Svájc-
ban egy a Mironescu kormány által
annakidején sikeresen megvalósított
pénzügyi operációhoz hasonló tranzak-
ciónak a realizálása végett.

Ismeretes, hogy Slavescu pénzügy-
miniszter a közelmúltban nyilatkozott
a bankjegykészlet szaporításáról. Ezt
a nyilatkozatát egyes lapok úgy magya-
rázták, mintha az az inflációt jelen-
tette volna be. Ezekkel a megjegyzé-
sekkel kapcsolatban a Curentul beszél-
getést folytatott Slavescu pénzügy-
miniszterrel, aki megcáfolta a nyilatko-
záshoz fűzött találgatásokat.

— A költségvetés egyensúlyba helye-
zésével és a Banca Nationala átszerve-
zésével kapcsolatban tényleg beszéltem
a bankjegykészlet szaporításáról, azon-
ban ez a kijelentés mit sem változtat
a kormány eddigi valutapolitikáján.
Nem arról van szó, hogy a Nemzeti
Bank fedezet nélküli bankjegyeket bo-
csátana ki, hanem arról, hogy ha a
hitelélet megszilárdítása után a Nem-
zeti Bank leszámítja azokat a váltó-
kat, is, amelyeket eddig nem fogadott
el, így újabb pénzforgalom indulna

meg. A másik módja a pénzszaporítás
nak az aranyfedezet emelése lesz. A
kormány már eddig is megtette a szük-
séges lépéseket az aranyfedezet emelé-
se érdekében és amilyen mértékben fog
a fedezet emelkedni, törvényes módon
és a szabályoknak megfelelően újabb
bankjegyeket fog kibocsátani. Nincs
szó tehát arról, hogy a kormány valu-
tapolitikáján változtatna és az arany-
fedezettől eltérne.

Tegnap este a kormány tagjai Tata-
rescu miniszterelnök vezetése alatt mi-
nisztertanácsot tartottak. A miniszter-
tanácsban Tatarescu beszámolt erdélyi lá-
togatásáról és ismertette azokat az intéz-
kedéseket, amelyeket a kormánynak a
miniszteri látogatások eredményeképpen
életbe kell léptetnie és a felmerült pana-
szokat megoldani. Slavescu pénzügy-
miniszter beszámolt a pénzügyi helyzet-
ről, a külföldi hitelezőkkel folytatott tár-
gyalások eredményéről és a végén fel-
hívta minisztertársait, sűrűn terjesz-
szenek elő az egyes tárcák költségvetését,
hogy az általános költségvetést minél ha-
marabb össze lehessen állítani.

Ma, szerdán kezdi meg munkáját a
miniszterelnökségen a konverziós törvény
végrehajtási utasításának megszerkesz-
tésére kiküldött bizottság.

Bucuresti-Bukarest, május 8. Bratianu
George pártja ma ült össze, hogy a köz-
ségi választásokon való részvételéről tár-
gyaljon. A pártvezér nagy érdeklődéssel
várt nyilatkozatára csak az esti órákban
került sor.

Valami kevés eső volt már az országban

Bucuresti-Bukarest, május 8. A regát
több megyéjében esett, azonban sehol
olyan mértékben, mint szükséges lenne.
Igy Baia megyében 6 milliméteres volt a
csapadék, még kevesebb eső volt Turnu
Magureleban, Alexandriában, Rosioriban
és Bukarestben is. A termelők szerint a

termelés alig 40 százaléka lesz a tavalyi-
nak. Ha hamarosan nem fog bő eső ér-
kezni és ebben az esetben Románia bel-
földi fogyasztása 20 vagon buzadeficitet
fog felmutatni; és így exportálni nem lesz
képes.

den rendszabály kiváltja azt a bizonyos
elégületlenséget, mely végeredményben
valahol, ferde ösvényen keres magának
vezető csatornát.

Nem azt állítjuk ezzel, hogy talán a
közoktatásügyi minisztérium rendelete
éppen az ellenkező hatást fogja kiváltani
az ifjúságból.

A fegyvelmezés is eszköze lehet annak,
hogy az ifjúság visszatérjen a normális
ifjú élethez és rablókalandok helyett a
studiumhoz és a pajkos gyermeki játé-
kokhoz vezesse.

De, sajnos, a fegyvelmezés sohasem bi-
zonyult elegendőnek hasonló célok el-
érésére.

Kellett valami egyéb is. Kellett egy
bizonyos kapcsolatnak a kiépítése az ifju-
ság és a társadalom között, olyan kapcsó-
lat, melyen keresztül az ifjúság szervesen
függjön össze a társadalommal és annak
megnyilatkozásaival.

Válamikor a 17 éves ifju a szellemileg
érett, fejlett egyed életét élte, akinek a
társadalomhoz való viszonya tisztázott
volt. A 17 éves ifju szerves része volt a
mindennapi életnek és alkotója annak az
ifjui ösztönöknek, amelyet büszkén neve-
ztek a jövő generációjának.

Mh nincs meg ez a kapcsolat. A há-
boru utánj években mindenféle kalkulá-
cióból kifejejtették a serdülő ifjúságot.

Kifejejtették a civilizációval együtt-
tartó igényeit, melyek hónapról-hónapra

nővekednek.
Kifejejtették bekapcsolni tabba a szel-
lemi és testi felszabadulásba, mely a hu-
szadik század reformkorszakát terem-
tette meg.

A tanítást elfelejtették hozzákapcsolni
a változott időkhez. A nevelés iskolai,
kés maradi, éppen olyan, mint ahogyan
száz vagy kétszáz évvel ezelőtt megálko-
ták.

Es a változott idők viharában élő ifju-
ság kitor a régi megszokott keretből,
melyet szétvet az ifjúságban forrongó
anyag, a minden iránt való érdeklődés
hatalmas hajtóereje, mely mindenből örök
kérdőjelet rajzol az ifju ember szeméi elé
Hogy milyen utakra csap ki ez az el-
lentét: véletlen dolga.

Bukarestben ezek az erők divatba hoz-
ták a középiskolás diákok bünszövetkeze-
teit.

Mi az ellenszer?
Mintahogy a nevelés célja pontosan az
ellenkezője annak, amit a bukaresti ifjak
esínáltak, úgy az iskolának is pont az
ellenkezőjét kell tennie, mint amit eddig
tett.

Fel kell ismernie, hogy a gyermek nem
bábu, melynek a fejébe kell tölteni a
tudományt. A gyermek társadalmi té-
nyező és minden óhtját, minden igényét,
minden titkos gondolatát ismerni kell.

A megérteshez sohasem a tilalom ve-
zetett. Mindig a bölcsesség.

VILÁG TUNY

A sziriai zsidó település

Az utóbbi időben gyakran felbukkant
a hír, hogy tárgyalások folynak illeté-
kes egyének között abban az irányban,
hogy a zsidó kolonizáció számára na-
gyobb földterületek vásároltassanak
Szíriában, amely tudvalevőleg legköze-
lebb esik Észak-Iszraélhez. Ezzel kap-
csolatosan természetesen nagy tulzások
ról beszéltek, úgy, hogy ideje, hogy a
közvélemény ebben a fontos zsidó kér-
desben tisztán lásson.

Annyi bizonyos, hogy számos sziriai
földbirtokos, különösen olyan, akinek
földjei a palesztinai határon feksze-
nek, szeretnék azokat eladni. A sziriai
lakosság nagy rétegei, különösen a li-
banoni maroniták, nagyon hajlamosak
a zsidó kolonizáció befogadására, főleg
azért, mert ebben egy olyan tényezőt
látnak, amely a tepszed sziriai gazda-
sági élet vérkeringésébe új életet önt-
tene. De nagy hiba azt hinni, hogy egy
zsidó kolonizáció Szíriában mentes po-
litikai és pszichológiai zavaroktól.

Olyan hírek terjednek el Palesztiná-
ban és Szíriában is, hogy egy előzetes
megállapodást már alá is írtak. A meg-
állapodás állítólag a határvidék nagy
részét lekötötte a zsidó kolonizáció szá-
mára. A hírek nyomán a sziriai és li-
banoni parlamentekben interpellációk
hangzóttak el és a damaszkuszi és bey-
ruthi sajtó erősen foglalkozott heteken
át ezzel a kérdéssel.

A helyzet sokban hasonlít azokhoz a
jelenségekhez, amelyeket néhány évvel
ezelőtt tapasztalni lehetett Transzjordá-
niában. Sziriai arab körök, amelyek
közvetlenül érdekelve lennének egy zsi-
dó kolonizációban, nem mernek nyil-
tan állást foglalni egy ilyen koloniza-
ció mellett. Félnék ugyanis az arab
nemzeti sovínistáktól. Ezek a nemzeti
tulzók nem sokat törődnek fajtestvére-
ik jólétével. Ők egyelőre a zsidókban
veszedelmes konkurrenséket látnak és
a mentalitásuk semmiben sem különbö-
zik a palesztinai arabok gondolkodása-
tól.

Am ezt az akadályt le lehetne győz-
ni a francia mandatárius hatalom se-
gítségével. A franciák a hozzájuk in-
tézett interpellációkra ragadó választ
adtak és egy a parlament, mint a saj-
tó útján kijelentették, hogy nem igaz,
mintha a francia mandatárius kor-
mány és a cionista világszervezet kép-
viselői között létrejött volna egy olyan
prelimináris megállapodás, amely meg-
engedi a cionistáknak a földvéltet
Szíriában. Egyidejűleg pedig rende-
let bocsátották ki a bayruthi francia
kormányzó aláírásával, amely szerint
semmiféle új telekvételt nem szabad
telekkönyvezni mindaddig, amíg eh-
hez speciális engedélyt nem ad a kor-
mány. Ez a rendelet kizárólag a pa-
lesztinai határ mellett fekvő földekre
vonatkozik.

Ebből nyilvánvaló az, hogy a francia
kormány Szíriában attól tart, hogy a
zsidók nagyobb földvásárlása esetén
irredentát teremthetnének egy megna-
gyobbodott nemzeti otthon javára, ami
később a sziria-palesztinai határrevi-
zió gondolatát vehetné fel Anglia ja-
vára és Franciaország rovására. Mint
hogy Metulah és Kfar Gileadi körül
már egyszer hasonló differenciák me-
rültek fel az angolok és franciák kö-
zött, a sziriai kormány ebben a pilla-
natban jobbnak látja azt, ha a földvá-
sárlások tekintetében egyelőre nyuga-
lom van.

Egyelőre ugyanis jóviszonyban vannak a kormánykörök az arab nacionalistákkal. Erre nagy szükségük van az alkotmányrevízió miatt is. Az új alkotmány ugyanis lehetővé tenné az arabok számára egy olyan önkormányzat megszervezését, amely a végén a mandátárius ellenőrzés megszűnésére vezethet. A franciák azonban nem ezt akarják, hanem inkább a mandátárius hatalom további megmaradását és megszilárdítását. A francia körök tartózkodó magatartása a zsidó földvásárlások tekintetében tehát érthető.

A francia kormány most azon dolgozik, hogy Szíriában erős ujjáépítési munka kezdődjön. Azt akarja, hogy a keleti mandátárius ország néhány év alatt erőteljes ipart kapjon — francia érdekeltséggel persze —, ami erősen meggyökeresítene a franciák ottani hatalmát. A lakosság érdeklődését el akarják vonni a nacionalista problémától és inkább a közgazdasági feladatok felé szeretnék terelni az emberek figyelmét. Vasutak építkezését tervezik, elektromos műveket akarnak létesíteni és ezek nyomában nagyarányú gyáripárt, amelynek termékeivel a közeli országok szükségletét is el akarják látni.

Minden attól függ tehát, hogy Franciaország meg fog-e gyökeresedni Szíriában. Ebben az esetben bizonyára könnyebben megy majd a határmenti zsidó település. A franciák mindig is szimpátiával viseltettek a zsidó kolonizáció iránt és ha közbe nem jöttek volna politikai nehézségek, a zsidó település azon a vidéken már régen lényegesen nagyobb lett volna.

Az Új Kelet is közölte, hogy a palesztinai kormány allijah osztályának helyettes vezetésével Edwin Samuel bizta meg, aki fia Sir Herbert Samuelt, palesztinai körökben azt hiszik, hogy ez a kinevezés is sokban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a települések ügye az országban és esetleg kifelé is erősebb lendületet vegyen. Kétségtelen, hogy az utóbbi évek zsidó munkája Palesztinában a kormánykörök és adminisztrációk tisztviselői gondolkodását megváltoztatta. Most már belátják egész Palesztinában, hogy a zsidóság olyan tényező, amelyet nem lehet félre állítani és nem lehet mellőzni. Munkája révén a zsidóság lendítője lett az ország fejlődésének és így minden joga megvan ahhoz, hogy terjeszkedjék.

Jó könyv — olcsó áron!

Dickens: A Piekwick club, 2 kötetben	60
Dickens: Kis Dorrit, 3 kötetben	99
Gogoly: Holt lelkek	33
Dumas: A három testőr, 2 kötetben	48
Anatole France: Fehér könyv	40
Shaw: Ember és felsőbbrendű ember	55
Juhász: A világirodalom élettörténete	55
Barbusse: Erő	30
Nemirovsky: A milliomas Golder	30
Lengyel: A boldog város	30
London: A tűzes napuság	60
London: A Mayák kincse	60
London: Mélység	30
Hobson: Egy új világ problémái	24
Laczkó: Szent Iván tüze	20
Lewis: Az örök sziget	60
Pontoppidan: Szerencsés Péter, 2 köt.	60
Fink: Ehes vagyok, vászonkötésben	68
Róth: Hiób, vászonkötésben	68
Farkas: A magyar irodalom története, vászonkötésben	68
Eckhart: Magyarország története, vászonkötésben	68
Dostojevszkij: Bűn és bűnhődés, vászonkötésben	36
Dickens: Twist Olivér, vászonköt.	36
Poé: Tul az életem és halálom, vászonkötésben	36
Dumas: A kaméliás hölgy, vászonkötésben	36
Bárá Kemény: A rajongók, 2 kötetben, vászonkötésben	72
Prévost: Manon Lescaut	36
Főtűs: A nagy per, 3 kötetben	99
Br. Eötvös: A falu jegyzője, 2 köt.	80
Vidékre csak a pénz (vagy bélyeg) előzetes beküldése mellett szállítunk, egy száz lejen felül portmentesen.	
Cultura könyvkereskedés	
Cluj, Str. Memorandului 4, az udvaron.	

Select Mozgó

Ma utoljára!!!

Select Mozgó

JAN KIEPURA

legújabb slágere:

Dalol a szivem

partnernoje: MARTHA EGGERTH.

Következő műsor:

Vacsora nyolckor

EDNA FERBER és GEORG KAUFMANN világhírű szindarabjának filmváltozata, főszerepekben a leghíresebb amerikai sztárok: JOAN HARLOW, LIONEL és JOHN BARRYMORE, MARIE DRESSLER, MADGE EVANS, stb.

Kettészakadt a német evangélikus egyház

Bécs, május 8. A német evangélikus egyház bomlási folyamata döntő fordulatot ért: az egyház több német államban hivatalosan is kettészakadt. Az egyesült egyházi ellenzék, melyben a legszélsőbb nemzeti szocialista párok foglalnak helyet, ulmi kongresszusán kimondta, hogy az ellenzék az egyetlen törvényes evangélikus egyház és az eddigi régi hivatalos egyház jogai érvénytelenek.

A westfaliai és rajnavidéki egyházkerületek papi ellenzéké Dortmundban tartott nagygyűlést és a westfaliai és rajnai terület hivatalos egyházává kiáltotta ki magát. Az elszakadt

náci egyházak most kérvényt küldtek a belügyminiszterhez, akit felszólítanak, hogy ismerje el őket hivatalos egyházaknak és a régi egyházat nyilvánítsa törvénytelennek.

Württembergben most készül hasonló lépésre az ellenzék. A stuttgarti papság egyrésze nemrég nyílt ülésen tüntetett a hivatalos birodalmi püspök önkényuralma ellen, mire a náciérzelmű papság néhány nap alatt ötven gyűlést rendezett Stuttgartban. Ezeket a gyűléseken megbélyegezték a „maradi” egyházi emberek állásfoglalását és a nemzeti szocialista vallási felfogás melletti tüntetést.

Egymillió font nemzeti kölcsönt vesz fel a Jewish Agency

Az angol alsóház Palesztina-barát tagjai újból hitet tettek a cionista eszme mellett

London, május 8. Barnett Janmer alsóházi képviselő elnökle alatt nagyszabású miting volt a napokban Londonban a Zsidó Nemzeti Alap propagálására. A mitingen több, mint ezer ember vett részt. John Buchan ezredes, az angol parlament Pro Palesztina bizottságának elnöke nagyszabású beszédet tartott ebből az alkalomból. Kijelentette, hogy évtizedek óta lelkesedik a cionista eszméért. Már husz évvel ezelőtt beszélt Balfourral a cionizmus megvalósításának lehetőségeiről. A cionizmus — mondotta — az igazságosság és a jóvátétel grandiózus műve. Angliát szent becsületbeli elkötelezettség köti ehhez a műhöz. Palesztina nem régiségmúzeum, hanem otthon a szónak a legteljesebb értelmében az ország jelenlegi lakosai és ősi faja számára. Mi azonban ennél is többet vállaltunk magunkra. A cionizmus Anglia számára egy új politikát jelent a Keleten. Ennek a politikának a feladata híd építeni Nyugat és Kelet között. Az új haifa kikötő a keleti Földközi tenger legjelentősebb kereskedelmi centruma lesz. Ez a kikötő a kapuja az Észak és a Nilus közötti egyetlen utvonálnak. Anglia értékes munkatársakra talált a Palesztinába vándorolt zsidókban. A zsidók magukkal hozták azt, amire a legnagyobb szükség van: kulturát és tetterőt. A zsidó nép számára pedig az otthon visszaszerzését jelenti Palesztina.

Marques of Hartington, a parlamenti Pro Palesztina titkára kijelentette, hogy az angol parlamentben ma sokkal több megértést tanúsítanak a cionista eszme iránt, mint az előző években. Anglia büszkesége és becsülete — mondotta — szorosan összefügg a palesztinai építők munkájával. Nem vonhatja ki magát ebből mindaddig, amíg fel nem épül a Zsidó Nemzeti Otthon és nincs biztosítva a jövője. Lehet, hogy a palesztinai közigazgatás szűkebbül álláspontra helyezkedik az ország befogadó képességét illetően, mégis türelemre van szükség. Kétségtelenül szertefoszlott az a hamis legenda, mintha az ország fejlődése az arabok terhére menne. Kijelenti, hogy az angol alsóház számos nemzsidó tagja el van határozva arra, hogy a zsidókkal együtt dolgozzanak a Zsidó Nemzeti Otthon teljes megvalósításáért.

Jeruzsálem, május 8. Eliezer Kaplan, a Jewish Agency exekutívájának pénzügyi vezetője Londonba utazott, hogy az Akciós Bizottság jeruzsálemi határozatának megfelelően egy nagyobb nemzeti kölcsön felvételére megkezdje a tárgyalásokat az illetékes pénzügyi körökkel.

Egymillió fontos kölcsön felvételéről van szó, melyből 700.000 fontot a mezőgazdasági telepítésekbe fognak investálni.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvostályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az üzemek és portokbirtok (10 lej) előzetes befizetése mellett.

Május 15-én lép életbe az új menetrend

Cluj-Kolozsvár, május 8. Kolozsvári viszonylatban május 15-én a következő új menetrend lép életbe:

Kolozsvárról Bukarest felé indul 6 óra 48 perckor személyvonat, 9.12-kor Rapid, 12.20 perckor gyors, 13.35-kor személy, 19.54-kor személy és 21.22 perckor gyorsvonat, Bukarestből Kolozsvárra érkezik 19.54-kor személy 23.06-kor Rapid, 17.25 perckor személy, 1.24-kor személy, 7.37-kor személy, 8.19-kor gyors és 12.19-kor személy.

Kolozsvárról Nagyvárad felé indul: 2.16-kor személy, 8.32-kor gyors, 13.15-kor személy, 17.43-kor személy, 20.03-kor gyors 23.18-kor Rapid. Nagyvárad felől Kolozsvárra érkezik 12.06-kor gyors, 21.18-kor gyors, 6.25-kor személy, 9 órakor Rapid és 19.38-kor személy.

Kolozsvárról Dére indul: 1.25-kor, 4 órakor, 6 órakor, 7.42-kor, 10.06-kor, 12.35 perckor és 14.30-kor, 17.05-kor, 19.20-kor és 21.35 perckor. Désről Kolozsvárra érkezik: 8.36-kor, 9.40, 11.40, 14.13, 16.24, 18.31, 19.40, 21.11; 22.52-kor. Kolozsvárról Nagyszebenbe indul: 9.12-kor a Rapid Szebenbe érkezik 14.25-kor, 13.35-kor személy, 22.12-kor érkezik Szebenbe, 19.54-kor személy Nagy szebenbe érkezik 3.50-kor. Buziás fürdőre indul Tövisen át 6.48-kor, érkezik 18.50 perckor, gyors indul 21.22, megérkezik 8 órakor.

Kolozsvár—Buziásfürdőre Váradon át személyvonat indul 2.16-kor, megérkezik 19.04-kor, Kolozsvárról Marosújvárra indul 4.25-kor, érkezik 7.14-kor, indul 6.48 perckor, megérkezik 9.12-kor, indul 9.12 perckor, érkezik 10.57-kor, indul 12.20-kor, érkezik 14.22-kor, indul 13.30-kor, érkezik 16 órakor. Újvárról indul 9.58-kor, Kolozsvárra érkezik 12.19-kor, indul 13.28-kor, érkezik 17.25 perckor, indul 17.58-kor, érkezik 19.51-kor, indul 21.20-kor, érkezik 1.24 perckor.

Kolozsvárról Marosvásárhelyre indul személyvonat 4.25-kor, megérkezik 8.36-kor, Rapid indul 9.12-kor, megérkezik 12.13-kor, indulnak még vonatok 12.20-kor, érkezik 15.38-kor, indul 13.35-kor, érkezik 17.53-kor, indul 21.22-kor, érkezik 1.01-kor, Vásárhelyről indul gyorsvonat 5.21-kor, érkezik Kolozsvárra 8.19-kor, személyvonat 7.58-kor, érkezik 12.19-kor. Indul 13.42 perckor, érkezik 17.25-kor, indul 21.15-kor, érkezik 1.24-kor. Indul 16.40-kor, érkezik 19.51-kor. Kolozsvárról Nagybányán át Szatmárra indul 7 óra 40 negyvenkor, érkezik 14.30-kor, Kolozsvárra érkezik 19.40-kor és 8.36-kor. Beszterce felé indul 4 órakor, 7.40-kor, 14.30-kor, érkezik 9.40-kor 16.24 és 19.40 órakor.

Szováta fürdőre Balázsfalván át indul 9 óra 12 perckor Rapid, érkezik Szováta 15.42-kor, indul 13.35-kor személy, megérkezik 21.50-kor. Szovátaról indul 4.14 órakor, érkezik 12.19-kor. Indul 12.45-kor, érkezik 19.51-kor. Indul 16 órakor, megérkezik 23.06-kor.

Szováta fürdőre Marosvásárhelyen át indul 13.35-kor személy, érkezik 21.22-kor. Gyors indul 21.22-kor, érkezik 9.42-kor. Szovátaról indul 5.35-kor személy, érkezik 17.25-kor. Rapid indul 17.27-kor, érkezik 23.06-kor.

Kolozsvárról indul Galaera gyorsvonat 12 óra 20 perckor, érkezik 5.38-kor. Galaeról indul 14.17-kor, érkezik Kolozsvárra 8.19-kor.

Kolozsvárról indul Galaera gyorsvonat 12 órakor, érkezik Aradra 6.15-kor, Gyulafehérvárra 9 órakor személy, érkezik 6.48-kor.

Az új menetrendet a CFR vezérigazgató sága a fürdőzők óhajának megfelelően készítette el. Az volt a főirányelv, hogy az ország nevesebb fürdői minél gyorsabban és könnyebben legyenek megközelíthetők.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Állandó énekkarunkba két basszistát

és jóhangú fiukat. Jelentkezés Weiss Izidor ortodox főkantornál Cluj, Str. Dubalarilor 3.

Rendőrtisz

„E a a

Bucuresti-Buka Kelet tud.) Néha hölgy beszélgetés moson:

— Jövöre kivégez a Lazárból, nagiskolának a híre.

— Lám, lám, — hanem gyermekeket nekem. Es ha elg a Gheorghe Lazár gyerekek jártak.

Tegnap két rendőrtisz az egyik ezt mondta: — A jövőben, rablójárművel nem a külvárosok katalombáiban nem az iskolákban

Az öt bukaresti dájának leleplezését néciót keltett a f

ban, villamosokon lelkben másról sem nem is akarják a ruhában az uccára scrra kompromitt után a Matei Basca cu és a Pompilian

Az Anghelescu megszorították a tanárok a szűk, s tényező is érkezik gyan lehetne alapni az ifjú nemzedék ne egészebb

sebb irányba terelő lóságos hajszára indul mek és kalandor ré látszik, hogy a körkeredzik. Eusebiu P kosainak tette ahe példál szolgálta v rosszhajlumu gyerm éves fiu, aki a gyilk gott, ha az elmúlt leleplezik le őket, zatos gyilkossággal főváros bűnügyi k

Pénteken este lef féket nyújtott át a sziguranca vezérigazsítjának. Egy óra lor Unite ueca sark meg. Az öt. szám alá A villa pinelakásán lágitott, primitív be öt fiatal gimnázistá voltvereső. A sápadt, tó felé fordultak. S harsány hangja meg tette őket.

— Meg ne moccan! Hátrálatok a falig! Két gimnázista s

— Mifele gyűlék összeszűkítést szítotték!

Egyikük remegve

— Nincsenek fegyverek és csak a k

„Bengri gyerme

Valljatok be minde tok lesz. A rendőrség Negyen az ifju büpen állók felé fordulták.

A rendőrspektor — Lám, ti is ráj tudjuk.

A közöpen álló, re képi fiatalgyerek kö

— En... en... en... senkinek.

A rendőrök ezalatt ágy alatt a betörő tá re, Egész arzenál: reborotválesre közzörül szükséges számszámok, öt pár kesztyű, a

SPORT

Kész a világ-bajnoki válogatott keret

Cluj-Kolozsvár, május 8. (Az Uj Kelet tud.) Május 27-én újabb és ezúttal sokkal nehezebb erőpróba vár Románia labdarúgó válogatottjára. A jugoszláv válogatott ellen elért szerencsés győzelem után a kevésbé szerencsés sorsolás a közép-európai futball egyik legkiválóbb reprezentánsával, Csehszlovákiával hozta össze azt a román tizenegyet, amely a világ-bajnoki tornán Triestben Romániát kell képviselje.

A csehek elleni román válogatott, bukaresti értesülés szerint az alábbi keretből fog kikérülni: Püllök, Zombori, Burger, Albu, Chirou, Moravetz, Kotormány, Dehelanu, Juhász, Bindea, Kovács, Sepi II., Ciolac, Schwartz, Bodola, Dobay, Barátky (?)

A szövetségben tegnap elhatározták, hogy mindössze 16 játékos utazhat a triest-i világ-bajnoki mérkőzésre. A román válogatott május 20-án edzőmérkőzést játszik Temesváron, valószínűleg a bécsi FC Wien ellen.

A világ-bajnoki mérkőzésekre egyébként igen szigorú szabályokat léptettek életbe. Így többek között mindegyik mérkőzés döntésig kell játszani. Ha valamelyik mérkőzés döntetlenül végződik, úgy kétszer 15 perces meghosszabbítás következik és ha ez sem volna eredményes, a mérkőzést 48 órán belül meg kell ismételni és itt is lehet kétszer 15 perces meghosszabbítás. Amennyiben ez a hosszabbítás is eredménytelen volna, a győztes sorsolással döntik el. A döntő mérkőzésnél harmadszor is elrendelhető a mérkőzés lejátszása. Játékost a mérkőzés miatt — még kapust sem — cserélni nem lehet.

Universitatea az ötödik...

Cluj-Kolozsvár, május 8. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójával kapcsolatban lapunk tegnapi számában közöltük a bajnokság jelenlegi állását is, amelybe azonban sajtóhiba esett be. Ugyanis az A csoportban a negyedik helyre tévesen az Universitatea került, holott a bukaresti CFR egy mérkőzéssel kevesebbet is játszott, gólaránya azonban így is jobb az egyetemiekénél, tehát a negyedik hely a vasutasokat illeti, míg az U az ötödik helyen van. Az A csoport helyes állása jelenleg a következő:

Crisana	10	6	3	1	26	12	15
Kinizsi	10	7	0	3	26	16	14
Venus	11	6	1	4	27	18	13
CFR	9	5	1	3	17	9	11
Universitatea	10	5	1	4	26	16	11
AMTE	10	4	2	4	19	19	10
Brasovia	11	1	2	8	15	41	4
Tricolor	11	1	2	8	11	37	4

A nemzeti bajnokságért

május 10-én, csütörtökön a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre:

Ripensia—Románia Kolozsváron, Bíró: dr. Morar, Nagyvárád.

Universitatea—Kinizsi Temesváron, Bíró: Pálfi, Arad.

NAC—Unirea Tricolor Bukarestben, Bíró: Muresan A., Kolozsvár.

Juventus—Mures Marosvásárhelyen, Bíró: Barsu.

A Venus—Crisana nemzeti bajnoki mérkőzést, mely május 10-én lett volna Nagyvárádon, annak dacára, hogy a szövetség az elhalasztásba nem ment bele, „közös megegyezéssel” június 28-ra halasztották — Bukarestbe. A „közös megegyezés” ügyében a szövetség mondja ki az utolsó szót.

Schwartz a Phönixben? Temesváron elterjedt hírek szerint Schwartz, a Ripensia jeles csatárjátékosa az ősszel a nagybányai Phönixben fog játszani, ahová való átigazolását állítólag már meg is kérte.

A Kispeszt—Attila budapesti bajnoki mérkőzésen kigyúlt a pálya egyik tribünje és földig égett. A mérkőzést emiatt félbeszakították és utra fogják játszani.

Olecsósági hullám a most megnyílt

„PAX” üzletben Calea Marechal Foch 6. (v. Kossuth L. u.)

Például: 1 méter 10 cm. széles arany, vagy fekete modern képkeret, adott méretű keretnek készen elkészítve, a kép beállításával együtt..... Lei 80.—

Nagy készlet blondel, és léckeretekben. Uj blondelkeret modellek. Valódi arannyal díszített rámpák!

Allandó díjtalan képkijelöltés! Díjtalan felvilágosítás!

„PAX” volt Kossuth Lajos ucca 6. szám

KÜZGAZDASÁG

A várható gyenge termés miatt nem növelik a kontingenciálási lörvényben előírt 25 százalékkal az importot

Ismertette az Uj Kelet az új kontingenciálási rezsimet. A részletes intézkedéseket magába foglaló kereskedelmi és iparügyi minisztérium határozatok előkészítése megkezdődött. Értesülésünk szerint, Csehszlovákiával kapcsolatos külkereskedelmi forgalomra vonatkozólag oly határozatot hozott a kereskedelmi és iparügyi minisztérium, hogy a csehszlovák-román kompenzációs egyezmény értelmében fogja a behozatali engedélyeket kiadni a csehszlovák árukra vonatkozólag.

Az import 25 százalékos növelésétől a melyet a második minisztertanács jegyzőkönyv előir, egyelőre eltekintenek, a

várható gyenge termésre való tekintettel. A legfőbb kontingenciálási bizottságot a kormány kinevezte. Ennek tagjai: I. Gr. Dumitrescu kereskedelmi vezérigazgató, T. Ficsinescu, a Banca Nationala igazgatója, Chr. Staicovic, és C. Negreanu, a kereskedelem képviselői, Constantin Orghidan és Visinecu az ipar képviselői.

Az új kontingenciálási illetekkel kapcsolatban a kereskedelmi és iparügyi minisztérium oly határozatot hozott, hogy az új kontingenciálási rezsim életbeléptetésétől, május 1-től kezdődőleg az új kontingenciálási feltételek alkalmazandók, tekintet nélkül, hogy az árut még május 1 előtt rendelték meg.

Hat hónapra előre kérik az export-prémiumok megállapítását a fatermelők

Románia fűrészárueportja az utóbbi hónapokban jelentős mértékben visszaesett. Így fűrészárueportunk ez év első negyedében mindössze 49.700 tonnát tett ki, a múlt év hasonló időszakának 76.000 tonnás kivitelével szemben. Fűrészárueportunk különöse nazokkal az államokkal szemben esett vissza katasztrófálisan, ahova kompenzációs uton nem exportálhatunk.

A fűrészárueport még katasztrófálisabb visszaesésének megállítására a fatermelők azt kérték a Banca Nationalától, hogy a kompenzációs import szabályozása alkalmas biztosítson a Jegybank a faexportörök számára husz százalékos kompenzációs felpénzt. A Banca Nationala azonban a faexportörök kérését elutasította.

Felmerült az a terv, hogy a kompenzációs uton nyersanyagot importáló nagy ipari vállalatok nyújtsák a 20 százalékos kompenzációs felpénzt közvetlenül a fa-

termelőknek. A Banca Nationala azonban ezt a tervet is elvetette, úgy, hogy végül is a kontingenciálási illetek emeléséből származó alaphoz fizetendő exportprémiumok rendszere mellett döntött a kormány.

Az exportprémium bevezetéséről szóló minisztertanács jegyzőkönyv azonban csak főbb vonalakban állapítja meg az exportprémiumok engedélyezését, úgy, hogy a faexportörök üzleti kalkulációkba nem számíthatják be az exportprémiumot tekintve, hogy annak nagyságát a minisztertanács határozat értelmében egy bizottság állapítja meg. Ezért, amint értesülünk, a faexportörök memorandumot nyújtottak be a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz, amelyben az exportprémiumok hat hónapra történő előzetes megállapítását kérik, hogy az üzletek megkötésénél exportprémiumokkal számolhassanak a faexportörök.

Tőzsde

Galac, május 8. Buza 76—77 kg. 450—460, árpa 57—59 kg. 160, zab 39—40, kg. 210, rozs 70 kg. 280—290, tengeri 165—170.

Temesvár, május 7. Buza 76—77 kg. 400—410, árpa 180, zab 200.

Pénzpiac

Bukaresti tőzsde. Zürich 23.30—23.70, Berlin 39.25—40.25, Newyork 98.75—108.75, Lond. 507.50—517.50, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milánó 8.50—8.70, Prága 4.13, Bécs 3.85, Osló 26.50, Amszterdam 67.40—68.05, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 19—19.25, Madrid 13.80, Budapest 29.24, Stockholm 27, Konstantinápoly 80.25, Athén 1.05, Kopenhága 23.50.

Zürichi tőzsde. Bukarest 3.08, Amszterdam 208.95, London 25.73, Milánó

26.25, Belgrád 7.00, Wien 73.23, Berlin 121.50, Newyork 307 és fél, Párizs 26.36 egynegyed, Prága 12.84, Varsó 58.30.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. S. Cehu Silvaniei. Az EKIT alakuló gyűlésén az Erdélyi Brith Trumpeldort Scheimann kolozsvári Betár vezető képviselte.

Gyertya. A forgalmi adótörvény végrehajtási utasításának 9. paragrafusára értelmében köteles forgalmiadót fizetni.

H. Zs. Pomi, U. J. Oradea. Levélben válaszoltunk.

HIDETES AZ UJ KELET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Dalol az élet

— Kertész Dénes verseskönyve —

Chaluc és fiatal a „Dalol az élet” szerzője, Kertész Dénes, tele a lendület és vágyakozás erővel. Aki személyesen ismeri azt, hiszi, ugyanaz vetítődik ki verseiből is. De ugyáztzik, hogy ennek a derék, izmos fiatalembernek a bensőjét kétségek rázzák. Első versei között a „Hát igazság ez?” címűnek első sorai jellemzik a fiatal poéta lelki világát.

Ezernyi vágy közt egy sem teljesült. A Sors lábának jeltől ki engem.

Szomorú dalgyűjteménye az életnek a kicsiny kötet, amelynek nincsenek nagyobb és távolabbi igényei, minthogy a rokonlelkűekben visszhangra találjanak.

Megyek. Roskadó lábakkal, de megyek s viszem múltam egyetlen, megmarad, de legfájdalmasabb emléket — magamat.

Megyek, Elfelejtve a múltat. Nem akarva gondolni a múltra, mely oly sok bűt okozott nekem s elrabolta védőpajzsomat, hitemet.

Ez már a chaluc verse. Feledni a múltat, amely elrabolta az ifju hűt. Feledni és a jövő dalát énekelni, a reményét, a munkáét, a szabadságét. Kertész Dénes költő irásai bizonyára már ettől a szellemről lesznek átitatva. (sz.)

Jüdische Kultusgemeinde Caransebes

Konkurs

Die jüdische Kultusgemeinde Caransebes sucht für den Religions Unterricht sowohl in den Staats-Schulen als auch für Privat einen diplomierten Lehrer welcher gleichzeitig Rabbinatsverweser Prediger, der rumänischen, hebraischen und deutschen Sprache perfekt kundig, unbedingt rumänischer Staatsbürger, militärfrei und womöglich ledig ist. Schriftliche Offerte mit Gehaltsansprüchen, nebst Zeugnissen und Photographie sind der Vorstehung der Caransebeser Cutusgemeinde einzusenden werden nur der persönlich Be rufenen ersetzt.

Die Gemeindeverwaltung.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztály május 13-án, vasárnap autós kirándulást rendez turisták részére a Vlegyászára, míg a könnyebb kirándulást kedvelőknek a Vlegyásza aljában levő Valea frumoasaba. Indulás reggel fél 5 órakor a klubtól. Résztvételi díj vendégeknek 105 lej, tagoknak 95 lej. Jelentkezni péntek estig bezárólag az Aróna sportüzletben, Piata Unirei 5. lehet.

Kultürember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin: Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ara 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összes portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.

Két a pénz

Bucuresti-Bukarest délután gyantlanu Victorián, amikor ké- lünk. Két komoly, karonfogva nyugodtan egyik szemüveget, a selt. Az egyik a volt pénzügyminisztere R. ketten professzorai dejni Akadémianak: Slávescu Victor.

Csodálkozva és m- sétatpartneremhez, ak informált politikai — Mit jelentse? A volt és a jeleni közben az egyik me-

— Maga csodálko- ismerősöm — és ped- még nem látta őket olyan ellenfelet, ak szeretnék egymást csak szemfényveszté gearu már gyermek barátok. Egyikük anélkül, hogy előbb másikat. Azt hogy össze-összeakaszkodni kell egész komolyan is előre rendezik me-

— Voltak emberek sém — akik az élet tudományos ideálért győződésért, Slávescu mindent, szabadság tulszárnyalja Madg a gimnáziumba és közzgazdagsági egyet- volt Jon Raducanu, demia jelenlegi re- szép álláshoz jutott tériumban. Madgear irodafőnöki állást k- sító intézetnél 350 le Slávescunak, akit m- jött Németországbó Bratianu Vintilának zetet sikerült elér- canál. Slávescu nag- és megesküdt, h- szik, amíg legal- egyenlő fizetést ne- Mindketten azonban fizetése után sóváro-

— Vágyukat azo- toru. A véletlen it- Jasiban együtt vet- ugyan, hogy ezatta- nyi. Madgearunak- kentesi rangju volt harmadiknak társul- amelynek arát háro- tották — Cätuneanu legi cuzista képvis- látták negyedknek szoba béréhez egye- hozzá és bár Sláve- viselt, Madgearu- szerü önkéntesnek s- oktrojálma ukar- Igy például megilt- hányzást; ugyhog- mert rágyujtani, es- volt otthon. Sláve- „Micsoda beszéd az- parancsolsz nekem.

Megjelent

Registru

és a globális helyettes Beszerezhett

Két rivális osztálytárs karrierje a pénzügyminiszteri bársonyszékig

Slavescu és Madgearu karonfogva a Calea Victorián

Bucuresti-Bukarest, május 8. Tegnap délután gyanútlanul sétáltunk a Calea Victorián, amikor két ur jött szembe velünk. Két komoly, előkelő ur egymást karonfogva nyugodtan beszélgetett. Az egyik szemüveget, a másik cvikkert viselt. Az egyik a volt, a másik a jelenlegi pénzügyminisztere Romániának és mindketten professzorai a bukaresti Kereskedelmi Akadémiának: Madgearu Virgil és Slavescu Victor.

Csodálkozva és meglepetten fordultam kétapartneremhez, aki egyike a legjobban informált politikai riportereknek:

— Mít jelentsen ez?
— A volt és a jelenlegi pénzügyminiszter közben az egyik mellékúccába fordult.

Két versengő kisdíák

— Maga csodálkozik ugye? — kérdezte ismerősöm — és pedig azért, mert ezidáig még nem látta őket másképpen, mint két olyan ellenfelet, akik egy pohár vízben szeretnék egymást megfojtani. Dehát ez csak szemfényvesztés. Slavescu és Madgearu már gyermekkoruk óta a legjobb barátok. Egyikük sem csinál semmit anélkül, hogy előbb meg ne kérdezné a másikat. Azt hogy néha a parlamentben össze-összeakaszkoznak egymással, nem kell egész komolyan venni. Talán még ezt is előre rendezik meg.

Cél: elhagyni a másikat

— Voltak emberek — folytatta ismerősöm — akik az életüket áldozták fel egy tudományos ideálért vagy bizonyos meggyőződésért. Slavescu azért áldozott fel mindent, szabadságot, nyugalmat, hogy tulszárnyalja Madgearut. Együtt jártak a gimnáziumba és együtt végeztek el a közgazdasági egyetemem. Közös barátjuk volt Jon Raducanu, a Kereskedelmi Akadémia jelenlegi rektora, aki már akkor szép álláshoz jutott az iparügyi minisztériumban. Madgearunak sikerült is egy irodafőnöki állást kapnia a munkásbiztosító intézetnél 350 lej havi fizetéssel, míg Slavescunak, akit miután 1914-ben hazajött Németországból és bemutatott volt Bratianu Vintilának, csak 290 lejes fizetést sikerült elérni a Banca Romaneascanál. Slavescu nagyon el volt keseredve és megesküdött, hogy addig nem nyugszik, amíg legalább a Madgearuval egyenlő fizetést nem sikerült kivívnia. Mindketten azonban Raducanu 600 lejes fizetése után sóvárogtak.

Közös szoba Jasiban

— Vágyukat azonban kereszte a háború. A véletlen itt is összehozta őket. Jasiban együtt vettek ki szobát. Igaz ugyan, hogy ezuttal Slavescunak kapitányi, Madgearunak viszont egyszerű önkéntesi rangja volt. A két közgazdász harmadiknak társul vette a szobához — amelynek árát három egyenlő részre osztották — Cătuneanu professzort, a jelenlegi cuzista képviselőt. Néha vendéglátóként negyedíknak Raducanun is. Bár a szoba béréhez egyenlő arányban járultak hozzá és bár Slavescu kapitányi rangot viselt, Madgearu viszont csupán egyszerű önkéntes.

— az önkéntesnek sikerült mindig rá-
oktrojálni akarátát a másik kettőre. Így például megtiltotta a szobában a dohányzást; ugyanolyan a másik kettő nem mert rágyújtani, csak ha Madgearu nem volt otthon. Slavescu néha felfellázadt. „Micsoda beszéd az, hogy Te, az önkéntes parancsolsz nekem, a kapitánynak. Egy-

formán fizetünk, egyenlő jogaink vannak”.

„Kapitány... a kaszárnyában. Ha nem tetszik, költözz ki”.

Slavescu és Cătuneanu ki is költöztek, de előbb alaposan befűstölték a szobát. Állítólag nem is mertek Madgearu szemé elé kerülni.

Slavescu Madgearu nyomában

— 1920-ban Madgearu kinevezték a Kereskedelmi Akadémiára tanárnak. Raducanu akkor már néhány éves professzori multra nézett vissza. Slavescunak alig 1924-ben sikerült az akadémiai katedrát elfoglalni. Akkoriban már a Nemzeti parasztpárt covurlumegyei tagozata még politikával nem foglalkozott és tehetetlenül nézte, hogyan tör előre nagy riválisának, Madgearunak a karrierje a politikában, Madgearu akkoriban a nemzeti parasztpárt covurlumegyei tagozatának volt a vezetője.

A politikai ellenfelek

— A véletlen Slavescut is belesodorta a politika arénájába és ugyancsak a véletlen folytán Bratianu Vintila intervenciójára Slavescut a liberális párt

éppen Madgearuval szemben jelöltette a választások alkalmával.

A két jóbarát között akkor éleződtek ki az ellentétek s rivalitásuk sokszor komoly konfliktusba sodorta őket.

— A választások során mindaddig, amíg a liberálisok voltak hatalmon, természetesen mindig Slavescu vitte el a pálmát, ezzel szemben a szónoki készsége tette rendkívül népszerűvé Madgearut.

Madgearu karrierje

— 1928-ban Madgearu elérte azt, ami egy közgazdász vágyainak a netovábbja: ipar és kereskedelemügyi miniszter lett, majd később pénzügyminiszter. Madgearu csillaga feljött és abban a mértékben homályosodott el Slavescué, akinek meg kellett elégednie azzal, hogy mint Bratianu Vintila tanítványát, a liberális párt közgazdászának ismerték el.

— Ez így tartott 1933 végéig. Ezuttal Slavescu is elérhette vágyainak netovábbját. Ő is pénzügyminiszter lett — fejezte be érdekes leleplezéseit ismerősöm.

Ezekután megértettem, miért jár karonfogva Madgearu és Slavescu, akikről azt hittem, hogy, enyhén szólva, felfalják egymást. (—)

Partra tették Samuel Insullt Amerikában

Párizs, május 8. A lapokhoz Newyorkból érkezett jelentés közli, hogy Samuel Insull bukott csikágói pénzembert Amerikában partra tették. Insull őrizet alatt utla indították Csikágó felé.

A szárazság miatt rakétaszerűen emelkednek a gabonaárak a csikágói gabonatőzsdén

Newyork, május 8. A csikágói gabonatőzsdén a termény ára ugy buzában, mint tengeriben, valamint zabban rakétaszerű áremelkedéseket mutatnak, tekintettel a csaknem egész Amerikára kiterjedő tartós szárazságra és az ujabban fellépett hóhullámra. A legtöbb középnyugati államban a legelőket kiperzselte az esőhiányos időjárás égető napmelege, úgy, hogy a városokat tejhány fenyegeti, mert a kérődző

állatok nem jutnak táplálékhoz. Arizonában 102, Yovában 100, Wiscounsiban 98 fok Fahrenheit hőmérséklet volt a maximum, amire május elején évtizedek óta nem volt példa. Nebraszkában, Kansásban, Minnesotában és Illinoisban szintén türelhetlen a forróság. Ha két héten belül jelentős esőmennyiség nem éri a földet, az ideai gazdasági év termése alig lesz egytizede az elmúlt évinek.

Egy drezdai fiatalember merényletet akart elkövetni Dollfuss ellen

Még idejében lefogták egy osztrák határmenti faluban a fiatalembert

Bécs, május 8. A bécsi német követ, valamint a berlini osztrák követ útján német részről felhívták a figyelmet arra, hogy egy drezdai fiatalember, akinek a személyleírását is közölték, készül átépíteni az osztrák-német határt abból a célból, hogy merényletet kövessen el Dollfuss kancellár ellen. Az új folyamán Oberkeitel határvidéki falu előtt egy fiatalember valóban át akarta lépni a határt s az őt feltartóztató vámőrökre közvetlen közelségtől többször ráölt. A vámőrök egyike eszméletlenül esett össze és a fiatalember elmenekült. Később kiderült, hogy a vámőr elkabult és hosszabb időre elvesztette látóképességét is, mert a leadott lövések gázpisztolyból származtak.

A határátlépő fiatalembert a határ átlépése után Altkowen község vendéglőjében a csendőrzárőr mégis letartóztatotta. Most igyekeznek megállapítani azonoságát azzal a személyel, akivel kapcsolatban német részről azt közölték, hogy Dollfuss elleni merényletre készült.

Az osztrák fővárosban a híradás izzag-

mat okozott. A lapok kommentárjaikban megállapítják, hogy a német közlés mindenesetre jobb atmoszférát teremt Németország és Ausztria között és kifejezik azt a reményt, hogy rövidesen az ellentétek kiküszöbölésére közvetlen tárgyalások fognak megindulni a két ország között.

TOLEDO

SZABO IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toreador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegrvára. Falandorregény, a könyvpiac szenzációja jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvsztyála útján. Vidéki képviselők kerestetnek.

Budapesti Nemzetközi Vásárra jövök

látogassák meg

Fränkel orthodox kóser legmodernebb éttermét

Károly király ut 3/a. Dohány ucca sarok. Telefon: 37-2-57. Siófoki fürdő, telepi pensiójába előjegyzéseket már elfogad.

Musanoff bolgár miniszterelnök bankettet adott Jettics jugoszláv külügyminiszter tiszteletére

Szofia, május 8. Musanoff bolgár miniszterelnök tegnap este bankettet rendezett Jettics jugoszláv külügyminiszter tiszteletére, amelyen a kormány tagjai és a bolgár közélet vezetői részvételével részt. A miniszterelnök köszöntő beszédében örömet fejezte ki Jettics látogatása felett. Rámutatott arra, hogy a két nép viszonyát akként kell rendezni, hogy az megfeleljen a jószomszédság követelményeinek. Jettics köszönetet mondott a fogadtatásért. Azt hangoztatta, hogy Belgrádban is nagy fontosságot tulajdonítanak a két ország közötti viszony kedvező alakulásának. A két uralkodó találkozásánál kijelölték azokat az utakat, melyeken a cél elérése érdekében haladni kell. A bankettet fogadóestély követte, amelyen a diplomáciai kar tagjai is jelen voltak.

Sztambul, május 8. Tevfik Rüzsy bey török külügyminiszter a bukaresti látogatás befejezése után Genfbe megy.

Meghiusult a két liberális párt fuziója

Bucuresti-Bukarest, május 8. A két liberális párt fuziója elé áthidalhatatlan akadályok kerültek. A gheorghisták egyik vezetője a Temponak adott nyilatkozatában kijelenti, hogy Dinu Bratianu meg hagyta magát félemlíteni a liberális ifjuságtól, tehát a fuzió ilyen körülmények között nem jöhet létre.

Voronoff cáfolja házasságának híret

Párizs, május 8. A „Paris Soir” tegnap számban Voronoff professzor megcáfolja a román sajtóban házasságával kapcsolatban közölt összes híreket.

Averescu korporatív szenátust javasolt a királynak

Bucuresti-Bukarest, május 8. A lapok szerint a Averescu marsall legutóbbi királyi kihallgatásán átnyújtott az uralkodónak egy alkotmánytervezetet, amely korporatív alapon szerveznék meg a szenátust. A tervezet szerint az uralkodónak joga lenne egy bizonyos számú szenátort kinevezni.

Elfogták a ploesti rablóvezért

Bucuresti-Bukarest, május 8. Ploestiben ma reggel letartóztatták a fővárosi rendőrség tagjai Mustate banditát, aki a környék réme volt már hosszú ideje. Ő követte el nemrég a Breaza melletti gyilkosságot is.

A grivítai per vádlottai a craiovai hadbírótság előtt

Bucuresti-Bukarest, május 8. A grivítai per két fellebbező vádlottjának tárgyalása a napokban lesz a craiovai hadbírótság előtt. Lisette Gheorghiu, Vladescu és más ismert ügyvédek látják el a vádlottak védelmét, akik 400 tanút idéztettek be. A bíróság tagjait még nem jelölték ki.

Fantasztikus számok az angol kupa döntőjéről. Londonból érkezett jelentések szerint az angol kupa döntőjén 93.258 fízető néző volt jelen. A mérkőzés bevétele több, mint tizenötmillió lej volt. A mérkőzést egyébként filmezték, a speciális filmfelvevő gépet az angol labdarúgó szövetség vette 750 ezer lejért. A felvételekhez elhasznált film 120 ezer lejbe került.

élet

skönyve —

„... az élet”
... a lendület
... személyesen
... vetítődik ki
... hogy ennek a
... a bensőjét
... között a
... első sorai
... világot.
... teljesült
... angem.
... az életnek a
... esenek na-
... minthogy a
... találjanak

bb

at.

... ledni a mul-
... tét. Feledni
... a reményét, a
... Kertész Dénes
... már ettől a
... (sz.)

Caransebes

... heinde Caran-
... gions Unter-
... is-Schulen als
... mierten Leh-
... rinatsverwoser
... en, hebraei-
... che perfekt
... rumaenischer
... und womög-
... lichte Offerte mit
... Zeugnissen
... r Vorstehung
... meinde einzu-
... bersönlich Be-

devorstehung.

TIKA

... ai szakosító
... nap autós ki-
... k részére a
... yebb kirándu-
... vássa aljában
... adulás reggel
... Részvételi díj
... oknak 95 lej.
... bezárólag az
... Unirei 5.

... ából nem

... nit
... sági
... z?

... delhető az
... tól az össze-
... elvezetes be-
... tt.

HITELESÍTÉSNEK
ne feledje el, hogy
mérlegét olcsón és
precízen javítja
GRÜNWARD JAKAB
fémipari üzem CLUJ
Calea Decebal 23.
Előnyös vidéki szállí-
tás.

Megjelent az új STAT
Registru Personal,
Registru Special
és a globális adót (Supra cotă)
helyettesítő táblázat.
Beszerezhető: BOROS-nak

SZÍNHÁZ-FILM

Miklóssy Margit jubilál

Negyven év a művészet szolgálatában. Csak aki érzi az erőt, ami egy találó színészi ábrázolás szépségéből és igazságából árad, az érzi e csodálatos ember-fajta bámulatos küzdelmét, nélkülözését a művészi kiélésért. Igazában csak azt a néhány órát éli, attól kezdve, hogy a peng megszólal, addig amíg az utolsó felvonás után a függöny összeesapódik. Süritett élet vibrál a színészen akkor. A sikert váró izgalom feszíti őket és a játék gyönyöre: élni órákon át költött életek sorsdöntő, vagy lelkesült, vagy vidám mozzanatait. Uralkodó játszani az egyik estén, megalázott lelkű a másikon és érezni, a közönség rokonszenvén keresztül, hogy több az átlagnál, jóval több és nemesebb. Gazdag kincsnek a birtokosa, élményt ösztö és lelket tisztító hatalommal felruházott kiváltságos lény.

A jó színész ösztöneiben él ez, a közönségnek a tudatában. Innen van az, hogy a nagy színész ezer intrika és mellőzés és kétségbejuttató külső körülmények ellenére is halála napjáig boldog jegyese a színpadnak.

A kispadon ülök a Magyar Színház udvarán és ilyenféleké gondolkodom, amíg bevarom Miklóssy Margitot, hogy beszél, gessék veje. Akiknek e sorokat írom, felesleges jellemezni és méltányolni a színjátszásnak a kiváltságos alakját. Erdély minden színházlátogatója nemzeti-segre és nemre és korra való tekintet nélkül kíváncsi minden alakítására, amiből nemcsak eredeti kómikum árad, hanem a jószág és kedvség egészen sajátos íze, amiből ízles sugárzik és mértékártás. A guny soha nem árad ki belőle úgy, hogy egy osztályt, vagy nemzetiséget, vagy foglalkozást megszegyénítsen. Művésze a lelki tisztaság forrásából táplálkozik.

Boldog ember, szent komédiás. — Mi a legnagyobb élménye? — kérdelem. — Ha már magamról beszélek — kezd — megmondom, hogy én apám emlékét tartom a legszebb élménynek. Imádom, mert egész művész volt, tehetőstől talpig, a lelkében, a karakterében. Ő nem azt vallotta, mint a maiak, hogy a gyermekeket ments Isten a színház számára nevelni! Neki az volt az elve hogy ha csak egy mód van rá, mindegyikből színeszt csinál. Művészek lenni áldozat ugyan, de megéri — ez volt a mondása.

Apjának, Miklóssy Gyula pesti színházgátnak (a színháza, amelyben a Bach-korszak után először játszottak magyar nyelven, az István téren állott, az 1874-ben leégett) kilenc gyermeke volt. Akik életben maradtak, azokat becsülettel, tisztességgel nevelte színészekké. Ő maga többször vendégszerepelt a Nemzeti Színházban, különösen tragikus szerepekben. Legjobb alakítása Bánk bán volt, de szerződést nem fogadott el az akkor legelőkelőbb színházról sem. Nagyon féltékeny volt a függetlenségére.

Sorrendben így jöttek világra a Miklóssy gyermekek: Gyula, Ma is színész. Gábor, Ma is színigazgató. Ilona, Ma is színésznő. Elemér, Szegényke három éves korában meghalt. Margit, Most ünnepli színészkedése negyvenéves fordulóját. Aranka, Hatéves volt, amikor meghalt. Béla, Nyolcéves korában hagyta itt a földet.

Hímlőben halt meg a két gyermek a Pest melletti Monoron. Eov hét alatt. — Apám — mondotta Miklóssy Margit — egy színész-almanachban megírta életének ezt a legnagyobb szomorúságát, de annyi fájdalmas józvelenséggel, hogy egyetlen sorát nem tudnám elfelejteni. Artán jöttek: Irénke, Színésznő lett, férjhez ment. Negyvenhat éves korában meghalt. Aladár, a lefiatalabb, Magyarországon színigazgató.

— Első szereplésem? Tizenhárom éves voltam, amikor vendégszében jártam Szatmáron. Persze a színház körül ismertek, a híres komédiás család minden tagját számon tartották. Valaki hirtelen

megbetegedett akinek egy suszterinast kellett volna játszania. Tanácsatainak voltak az előadást meg kellett volna kezdeni. Akkor valakinek eszébe jutott, hopp, itt a kicsi Miklóssy leány, Margitka, meg kell keresni valahol a nézőtérben, vagy az öltözők körül. Gyorsan előkerültem, átöltözöttem, kimaszkirozom magam egy-kettőre és ki a színpad! Kömley igazgató drukolt helyettem. En, jól emlékszem, könnyen, minden lámpaláz nélkül játszottam. Viharos tapsokat kaptam, ettől kicsit elfogódott lettem és sirtam a nagy izgalomtól. Bejött egy őszhajú ur az öltözőbe, lapszerkesztőnek mutatkozott be és gratulált. Mint ilyenkor szokás, bejósolt egy tünényes karriert, hosszán ráta a kezemet, zavarban volt: nem tudta: meghatódottságában, csókoljon-e kezét a gyermeknek. Megfogdottam az ügyet azzal, hogy odatartottam a homlokomat, hogy csókolja meg.

Ez a beugrás volt első stációja a színészet szép és tövises útján. Ott tartották a társulatnál és két év múlva már tagja a Színészegyesületnek, kvalifikált színésznő, bárhol szerepelhetett. 1893-ban került Kolozsvárra, ahol az akkori Nemzeti Színház intendánsa, Bölöni Jászteród-tette. Pár év múlva Janovics Jenő dr. szintársulatához került Szegedre. Itt is merkedett meg Czako Gyulával, a híres rendezővel, aki feleségül vette. Janovics Kolozsvárra jött, magával hozta a kómikát, aki azóta is legszámottevőbb tagja a mindenkor társulatnak és minden fellépése egyképpen gyönyör telt és üres háznak.

A sablonos kérdések során szóba került, melyik az a szerepe, amit legszíve-

Csütörtökön este Öméltóságú sofőrje, Járóka Laci fellépésével.

Ünnepi előadás Miklóssy Margit 40 éves színészi jubileumára, a Zsákbamacska szerdán este.

Csütörtökön két előadás lesz a Színházban d. u. 4-kor az Egy kis senki vigjáték L. Vass Párral, Kovács Györggyel a főszerepekben kerül színpad, este 9-kor pedig az Öméltóságú sofőrje operettnek lesz az utolsó előadása a színház bucsuhéjében és ezen az előadáson bucsuzik a kolozsvári közönségtől Járóka Laci, a kis csoda primás.

Tovaris, Szenzációs premierje lesz pénteken este a színházban. Az orosz emigránsok életéből merített megkapó témájú vigjáték, a Tovarís, a budapesti Vigszínház nagyszerű darabja lesz a színház műsorán a legnagyobb szereposztásban. Tánja szerepét, mint vendég Karácsonyi Ili játssza. Tánja szerepe módot fog adni az illusztris vendégnek, Karácsonyi Ilinek arra, hogy ragyogtassa széles-skálájú művészetét. Ragyogó toalettjei már magukban véve is feltűnést fognak kelteni. A Tovarís még szombat este és vasárnap d. u. 4-kor van a színház műsorán.

Szombat d. u. 4-kor: Nyitott ablak. Három óráig tartó szüntelen kacsagis 10 és 17 lejért.

Vasárnapi előadások a színházban. Vasárnap három előadás lesz a színházban. D. u. 3-kor a rég nem adott, de nagyszerű Pénz nem minden életké, 6-kor a Tovarís Karácsonyi Iliével és este 9-kor az Erik a buzakalász van műsoron ugyan csak Karácsonyi Ili vendégszereplésével.

ROMÁN OPERA MŰSORA Szerda este 8 órakor: Egy éj Velencében. (Premier.) Péntek este 8 órakor: Egy éj Velencében. Szombat d. u. 3 órakor: Egy éj Velencében. (Matiné.) Vasárnap este 8 órakor: Tannhauser. (A szezon utolsó előadása.)

A Magyar Színház bucsuműsora: Szerda este fél 9-kor: Zsákbamacska. (Ünnepi előadás Miklóssy Margit 40 éves színészi jubileumára. Miklóssy Margitot különböző társadalmi testületek üdvözlik a nyitólámpadon.) Csütörtök d. u. 4-kor: Egy kis senki. (Repríz 10 és 17 lejes helyárrakkal.)

Május közepén jelenik meg

az EMBERISMERET című pszichológiai, grafológiai és pedagógiai folyóirat első száma.

Az EMBERISMERET negyedévenként 4-6 iv terjedelemben a modern lélekkutatás elméleti és gyakorlati problémáival foglalkozik.

Az EMBERISMERET lélektani dogmatizmusok helyett szüntézésre törekszik és célja nem elméleti iskolás igazolása és képviselése, de a lélekkutatás mai kísérleteinek és eredményeinek tudományos ismertetésében: az ember megismerése

Szerkesztik: Dr. Kulcsár István és Székely Béla. Előfizetési ára egy évre P 4. Egyes szám ára P 1.50 Előfizetéseket elfogad az UJ KELET Könyvosztálya.

sebben játszik. Az Obsitos nemzeti aszszonya — mondja a művész — minden gondolkodás nélkül — és a Mária címszerepe.

— Érdeklődhetnél inkább az anyagiak iránt — szölt közbe Végh Jóska, aki oda-jött, hogy lapjának cikket írjon a jubiláns művésznőről. — Mondja Margit néni, mi a gázsija most magának, negyven esztendei munka után?

— Pszt, ne olyan hangosan! — Ne tessék restelkedni. Resteljenek magukat azok, akik ilyen teljesítmények után nem becsülik meg a színészt — lázadott az újságíró.

— Halkabban, édes fiam, halkabban. Talán értesültél arról, hogy a viszonyok rosszabbodtak. Jól informált szerkesztő vagy Jóska drága!

Ez a vonás is talál a jellemrajzában. Nem törődik az anyagiakkal különösen. Pedig az illetékeseknek mégis csak gondoskodniuk kellene arról, hogy ilyen klenódiama a színjátszásnak, aki hozzá még a legingyvitelenebb egyszerűségben élj színpadonkívüli életét, ne küzködjön napi gondokkal.

Ma este a Zsákbamacskában fog jubilálni Miklóssy Margit. Negyven év óta hinti a jókedvet.

Hölgyeim és uraim, tessék a színházba fáradni. Ezuttal nemcsak kacagni fognak, hanem meghatódni is. (sz. i.)

Raktáron tartok és szerelek legújabb modellű kályhákat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyanígy takaréktűzhelyek készítését és fayanerakást is vállalom a legutányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintalercak

CLUJ, Piața Unirii 8., az udvarban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírtakéreknek 10 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligen levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

35 éves bankfiszviselő ezuton keres élettársat. Levelet „Csak benősulés” jelígre a kiadóba kérem. Legteljesebb diszkréciót ígérem.

Volt nagykereskedő elvállalná nagyvállalat képviselőt, vagy bizományi le-rakatát. Cím „Ismert név” aatt a kiadóban.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehen és bivalytejet óhaj, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Háznál szállítva is kapható.

Géplakatos és mechanikus, kitünő szakember, szerény igényekkel, állást keres. Hecht Lajos Bistrita, Fa ucca 48.

Nyaráók részére esnosan butorozott szoba, esetleg konyha használatl azonnalra kiadó. Donáth u. 194. Kozák.

Kiadó különbségű butorozott szoba fürdőszoba használatl, Reg. Ferdinand 98. cukrászda.

30 éves önálló fűszerkereskedő megyeszékhelyen keres házasság céljából intelligens komoly leányt hozományl. „Önálló üzlet” jelígre a kiadóhivatal továbbít.

Sarmasági vasuti rest: szép házzal és teljes felszereléssel, halálózás miatt nagyon olcsón eladó. Értekezni lehet Rosenberg Eszti Cluj, str. Reg. Maria 48.

Thomas Mann: Jakob, Jakob, a bibliai ósáta, az ó-testamentumnak e rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz üziember, aki túl lencsért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s fursangos eszelel csalja ki atya áldását a tiszteltreméltó pátriárka, aki tizenkét fiunak ad életet s legendás gazdagságra tesz szert, az álomlátó költő, az égi lajtorjás álmanak álmodója egyesül ebben a csodálatos figurában. A legnagyobb német író ú könyve eddigi össz munkásságának koronája. A hatalmas könyv 400 oldalon, gyönyörű vászonkötésben 144 lej az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portobélyeg (10 lej) beklűdése mellett vagy utánvétell.

Madách: Ember a da kiadás Zichy Mihály szészvásonban. K könyvosztályában a költség előzetes beklűdés mellett.

HÍR

Zsidó jog

Str. Gen. Filipescu

Inspekció

9 én, szerdán 12—2

A szív

Mindig voltak igazságos buggyant a mégis az élet rossz s a lélek elvészett

Ma már tudom: a s és sarki koldus ma amelyet mindig le-míg nem társul ha

Testvéreim a szívem erővel, ésszel a halvány kép mara s Utópiában vész e

Csak harcoss szív é válthat ott sorsot, k ké a hatalom, azé s nem azé, ki med

Kopár jóság az, m a pletykázók és h örök célunk mind a-míg viharzó teltbe

Békevágyunk csak: mely színes, szára s a szív ellen való ha megbocsájtást e

A Jóság legyen ha ridegebb mint az mert mindaddig ne-míg fel nem zúgha

Mig kapujában a s az Arany trágár s az ő hitványság a s a könnyűfolyó m

Bizony mondom: m mely árván dobog, s nyilként nem rep hogy lángot gyújt

Csak az a jóság, a butaságon és vadu győzünk kell azo hogy a földön zen

— A május 10-i ü-Mint minden esztén évben is fényes ké-meg az ország a mé-váron eddig az ün-Főtéren volt, az idé-tedrális előtt lesz. ágyulövés jelzi az-Nyolc órakor az őss-tetni fogják a tanu-ségét. Fél kilenc óra az összes templomok az iskolák és a kat-elhelyezkednek a St-Voda téren és a Ré-Féltiz órakor Te De-ban, amelyen részt v-gári, katonai hatósá-ságok. Az istentiszti-diszfelyvonulás lesz-előtt. A diszfelyvonul-disztermében a had-frefektus fogadja a küldötteinek üdvözle-ly család és a korm-öt órakor ünnepség-hazban. Este kilenc-net lesz. Május tized-színű lobogót tűznek-szes köz-és magának-légitják. A Katedrá-csak azok mehetnek-gyuk van, melyet az-illetékesek rendelkez-

meg

HIREK

Zsidó jogvédő iroda:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.
Inspekciós ügyvéd:
gén. szerdán 12—2ig: Dr. Spitzer J.

A szív hitetlenje

Mindig voltak igaz és ép szívek,
jóság buggyant a Gonosz sziklabércén,
mégis az élet rossz maradt, rideg
s a lélek elvérzett harci vértjén.

Ma már tudom: a szív magában semmi
és sarki koldus marad a jóság,
amelyet mindig le fognak verni,
míg nem társul hozzá vad okosság.

Testvéreim a szívben, szeretetben,
míg erővel, ésszel győzni nem tudunk:
halvány kép maradunk vaskeretben
s lütpőrában rész el bús utunk.

Csak harcos szív és harcoló jóság
vélthet ott sorsot, hol minden átkozott,
ki a hatalom, azé az ország
s nem azé, ki meddőn áldozott.

Kopár jóság az, mely hatalomtalan
a pletykázók és habzólok között,
örök célunk mindaddig céltalan,
míg viharzó tettbe fel nem öltözött.

Békegygunk csak rossz önátlatás,
mely sínes, száraz kórokat terem
s a szív ellen való nagy árulás,
ha megbocsajtást cipelsz szíveden.

A jóság legyen harcos és konok
ridegebb mint az ősi Rossz maga,
mert mindaddig nem lesznek boldogok,
míg fel nem zúghat győzelmi szava.

Mig kapujában a csáfolódóknak
az Arany trágár tetői alatt
az ő hitványság dártdói szólnak
s a könnyfolyó mély tengerré dagad.

Bizony mondom: nem hiszek a szívben,
mely árván dobog, magába zártan
s nyílként nem repül ki, messzi ívben,
hogy lángot gyújtson e vak világban.

Csak az a jóság, amelyik győzhet,
butaságon és vadul őstönön,
győzniük kell azokon, kik győztek,
hogy a földön zenghessen az Öröm.

SALAMON LÁSZLÓ

— A május 10-i ünnepségek programja.
Mint minden esztendőben úgy ebben az évben is fényes keretek között ünnepli meg az ország a május tizedikét. Kolozsváron eddig az ünnepségek központja a Főterem volt, az idén már a felépült katedrális előtt lesz. Reggel hat órakor 21 ágyulövés jelzi az ünnepségek kezdetét. Nyolc órakor az összes iskolákban ismeretű fogják a tanulókkal a nap jelentőségét. Fél kilenc órakor istentisztelet lesz az összes templomokban. Kilenc órakor az iskolák és a katonaság kivonulnak és elhelyezkednek a Stefan cel Mare, Cuza Voda téren és a Regina Mária utcában. Fél tíz órakor Te Deum lesz a Katedrálisban, amelyen részt vesznek az összes polgári, katonai hatóságok és egyházi méltóságok. Az istentisztelet befejezte után diszfelvonulás lesz a Nemzeti Színház előtt. A diszfelvonulás után a prefektúra dísztermében a hadtestparancsnok és a prefektus fogadja az összes hatóságok küldötteinek üdvözlését a király, a királyi család és a kormány részére. Délután öt órakor ünnepség lesz a Nemzeti Színházban. Este kilenc órakor fáklyás menet lesz. Május tizedikén házakra nemzeti színi lobogót tűznek ki, este pedig az összes köz- és magánépületek ablakait kivilágítják. A Katedrálisba és a Tribünhöz csak azok mehetnek, akiknek tribünjegyük van, melyet a prefektúra bocsát az illetékesek rendelkezésére.

Madách: Ember tragédiája, Propaganda-kiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej készvásonban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekecmák, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti.

— Törvényeimtar. Rég érzett hiányt pótol dr. Rösler Viktor most megjelent törvényeimtarára, amely az 1919. jan. 1—1934. április 15-ike között hozott törvények és rendeletek áttekinthető cianyagát és megjelenését tartalmazza. A román nyelvű munka ára franco 120 lej. Megrendelhető az összeg beküldésével dr. Rösler Viktornál, Cluj, strada Ing. Poezi 5.

Megjelent Kertész Dénes: Dalol az élet című verseskönyve. Ára 25 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

— A rendőrség rendelete a május 10-i ünnepségről. Minthogy május 10-ike hivatalos nemzeti ünnep, amelyet különös fényvel ünnepejt meg az ország, az összes magánházakat és középületeket már 9-ér este fel kell lobogózni. Május 10-én a kirakatokat fel kell díszíteni este 8 órától pedig a fáklyásmenet végéig ki kell világítani az ablakokat.

Lábizzadás

egyetlen biztos szere a

PODEOL

Ára 35 lej, patikákban drogériákban kapható. Készíti Csanda gyógy-szertár.

Háromszori használat után hatása teljes. Ha tavasszal PODEOL-kurát tart, egész nyáron nyugta lesz lábaival.

— A Bné Bnot Akiba szervezet közrői moacéja Vásárhelyen. Folyó hó 6-án, vasárnap tartotta meg az erdélyrészi Bné Bnot Akiba szervezet marosmenti közrői moacéját Vásárhelyen. A moacé ünnepélyes keretek közt Rav Klein Eliahu az erdélyi Mizrachi szervezet díszelnökének, Eppler Jakob a temesvári Mizrachi elnökének, valamint Gruber Sándor a vásárhelyi Mizrachi vezetőknek részvételével vette kezdetét. A vásárhelyi csoport nevében Stern Mose az ottani BHH elnöke üdvözölte a megjelent Akibánusokat és isten áldását kérte a moacé munkájára. Ezután Léb Vilmos a Hánhágá Harásit vezetője ismerteti a moacé napirendjét, melynek első pontja Lövinger Béla szervezet referátuma volt. Ezután Schwartz Zoltán kolozsvári Ceire Mizrachi elnöke tartotta meg ideológiai referátumát. Utána Léb Vilmos pénzügyi referátumot tartott és több praktikus javaslatot nyújt be. A délutáni program első pontja Rav Klein Eliahu ünnepi beszéde volt. Ismer teti az ereci Poale Mizrachi célkitűzéseit és annak heroikus munkáját. Gyönyörűen felépített beszédet a hallgatóság színi nemakaró tapsokkal honorálta. Ezután következett a helycsoportok szervezeti referátumai. Schönberger Rachel a marosvásárhelyi Stern Bella a reghini, Schwartz Dávid a diészentmártoni, Léb Sosána és Nota Leopold a cluj-i csoportok működéséről számolnak be. Záró pontja során Eppler Jakob a temesvári Mizrachi elnöke szólalt fel és felhívta az Aki bánusok figyelmét, hogy csakis a Tóra utján haladjanak előre, hogy ezáltal maj dan az Erecben megvalósíthassák az igazi „Erec sel Torat Jiszraelt”. Gruber Sándor a marosvásárhelyi csoport nevében intéz lelkes szavakat az egybegyűltekhez. A moacé a Hatikva és Techakna hangjaival a késő éjjeli órákban ért véget.

— Szombatvédők letartóztatása Tel-Avivban. Tel-Avivból jelentik: A Somr-Sabbosz szombatvédők szövetség 16 tagját az elmúlt szombat este letartóztatták Tel Avivban, mert megtámadtak néhány motorbiciklistát, akik szombaton akartak utazni. Ebből verekedés támadt, melynek során többen, köztük Spektor rendőrspektor is megsebesült. A letartóztatottak vonakodtak ígéretet tenni arra nézve, hogy ezentul tartózkodni fognak az erőszaktól és ezért másnap is fogva maradtak. Kijelentették, hogy nem tudnak lemondani a szombat megvédéséért való vallási harerről.

— Kibővítik a jeruzsálemi Bezalél-muzeumot. Jeruzsálemből jelentik: A Zsidó Nemzeti Alap és más zsidó intézmények támogatásával lényegesen kibővítik a jeruzsálemi Bezalél-muzeumot. Legutóbb 500 képből és szoborból álló nagyértékű hagyatékot kapott a muzeum dr. Goldflam (Varsó) örökségéből. A muzeum jelenleg 10 ezer művész tárgyat foglal magában, köztük számos nagyértékű zsidó mesterműve a 16. századból. A Zsidó Nemzeti Alap nagyobb összeget bocsátott a muzeum rendelkezésére, épületének kibővítése és a ma élő művészek műveinek kiállítására szolgáló külön terem felépítése céljából.

— Rövid hírek mindenünnen. A hét folyamán az amerikai selyemszövőgyárak nyolc napra bezúntetik üzemüket, hogy a túltermelés káros hatásait enyhítsék. Az árákat az órási készletek erősen lenyomták. — A brit szigetország partjai körül a tenger több pontján rendkívül viharos. Több hajó segélykérő jeleket adott le. — Magyar gazdasági delegáció készül Moszkvába a külkereskedelmi kapcsolatok felvételének tanulmányozására. A tizenöttagú küldöttség körülbelül két hetet fog tölteni szovjetterületen. — A francia közoktatásiügyi minisztérium részéről cáfolják azt a hírt, hogy 12 ezer tanított takarékoskodási okokból elbocsátásának a szolgálatból. — Tárgyalások folynak a lett, ész és litván kormányok között a balti államok szövetségének megalakításáról. — Chiasso környékén jégverés pusztított. A kár igen jelentékeny. — Osear herceg, Vilmos excsászár fia és felesége inkognitóban a magyar fővárosba érkeztek. A hol a herceg, aki a Johannita-rend nagymestere, résztvett a rend budapesti ünnepében.

— Egy orvos és 62 fiatalember katonaszabadjási pere a kolozsvári törvényszék előtt. Három évvel ezelőtt városszerzte meg feltűnést kellett, hogy Bodea Vasile dr. a kolozsvári Ideggyógyászati Intézet orvosát katonaszabadjásért vád alá helyezték. Egy feljelentés szerint az orvos 62 katonaköteles fiatalembernek elme gyengeségről szóló bizonyítványt állított ki és az ilyen igazolvány birtokosai valóban meg is szabadultak a katonai szolgálattól. Az ügyben a tél folyamán tüztek ki már tárgyalást, de néhány vádlott távo-maradása miatt csak ma került sor a vádlottak kihallgatására. Ma a kolozsvári törvényszék első székfőjének Drágusan-tanácsa elé került az ügy. Dr. Bodea a mai tárgyaláson azt vallotta, hogy valóban állított ki elme gyengeségről szóló igazolványt a 62 vádlottnak, de ez az irás magánjellegű volt, nem pedig az elme gyógyintézet nevében adta azokat. Emondja továbbá, hogy a vádlottak az ő kezelése alatt állottak és joggal állította ki a részükre a bizonyítványokat, mert megállapította róluk, hogy nem egészen épelméjűek. Beszólítanak egy ilyen vádlottat, akin a bíróság előtt mutatja be dr. Bordea, hogy szemmel láthatóan abnormális fejalkata van. Magyarazza a vádlott keskeny fejének és nagy füleinek elme gyógyászati jelentőségét. Egy másik vádlott orvosi bizonyítványában az szerepel, hogy az illető nem beszámítható, nem ismeri egyáltalán a számjegyeket, a pénzék közül pedig csak a tízlejtést tudja megkülönböztetni. Az elnök néhány ércpézt tesz a vádlott elé, aki nehezen tud dísztingválni a pénznemek között. A tárgyalás folyik.

Tavaszi kabátot.

Kosztümöt és kékrókát
mélyen leszállított
árban árúsítok.

BREITFELD

BUDAPEST, IV. Váci ucca 14.

— Irodalmi törvényszék Tordán. A tordai Aviva-Barisszia folyó hó 13-án este 9 órai kezdettel a Str. Dr. Ioan Rațiu 75. szám alatti helyiségben irodalmi törvény-székot rendez, melyen Lewinsohn Örök sziget című könyve kerül megtárgyalásra. A vádat Fucht Ferenc, a védelmet dr. Kaszovits Endre képviseli. Tanuk: Moskovits Andor és Ausländer Miksa. A zsűri elnöke dr. Reich József.

— Bukarestben földalatti villamosvasut építést tervezik. Bukarestből jelentik: A fővárosi villamosvasut társaság (S. T. B.) kérte a városi tanácsot, hogy megkezdhesse több földalatti vasutvonal építését. A kérészt valószínűleg kedvezően fogják elintézni.

— Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megelénkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

— Sulyos büntetést mért a hadbírósg egy kommunista propagandával vádolt nagysomkutj fiatalemberre. A kolozsvári hadbírósg ma hozott ítéletet Aron Mihai és Halper Vera kommunista perében. Aron nyolc hónappal ezelőtt jött Nagysomkutról Kolozsvárra, hogy mint kereskedősegéd itt alkalmazást kapjon és Halper Veránál bérelt szobát. Névtelen feljelentés alapján mintegy másfél hónappal ezelőtt a rendőrség házkutatást tartott Aron lakásán, ahol egy átkatáskában nagymennyiségű kommunista röpiratot találtak. A rendőrség letartóztatta Aront és Halper Verát, Halperet nemsokára letartóztatása után szabadlábra helyezték, míg Aront a hadbírósgnak adták át, ahol a mai tárgyalásig letartóztatásban volt. A mai tárgyaláson Aron beismerte, hogy az átkatáska az ő tulajdona és ő vitte a rópcédulákkal együtt Halper Verához. A rópcédulák eredetere vonatkozólag azt vallotta, hogy Jakob Lidor bánffyhyunyadi vasmunkástól kapta. Halper Vera ezzel szemben tagadta a tárgyalás folyamán, hogy bármilyen köze volt a rópcédulához. Valószínűleg azt állítja, hogy nem volt tudomása arról, hogy mit tartalmaz az átkatáska. Negulescu ügyész vádbeszéde során néhány rópcédulát felolvasott, melyek sértő hangon nyilatkoznak a királyról és a hadseregről. Öt évtől tíz évig terjedő büntetést kért Aronra, míg Halper Verát bűnpártolásért vádolja, amennyiben nem jelentette fel a lakásán őrzött röpiratokat. A hadbírósg hosszas tanácskozás után Aron Mihait öt évi börtönre, 10 ezer lej büntetésre, valamint 10 évi politikai jogvesztésre, míg Halper Verát 3 havi fogházra és 500 lej büntetésre ítélte.

— Lezuhant egy ötmázsás gránitkocka az új görögkeleti templom kupolájáról. Kedden délelőtt a Cuza Voda téren nagy ijedelmet okozott, hogy az új görögkeleti székesegyház főkupolájáról egy ötmázsányi sulyu gránitkő lezuhant. A kő az egyik mellékatornyra esett, melyet sulyosan megrongált, majd hatalmas kört írva le a levegőben, az ucca közepére esett. A kő a földre érve kettétört, egyik darabja a járdára gurult, de a járókelőkben nem okozott kárt. Dordea mérnök, aki az eset megvizsgálására kijött, kijelentette, hogy a kő kocka alighanem meg volt repedve és ezért esett le helyéről.

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára nagyedényként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

„METEOR”

Speciális írógép, számológép és töltőolaj javítóműhely

CLUJ,

Str. Regian Maria 16. Telefon 3-26.
Vidékj rendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk.

UJ KELET Legújabb hírek

Amerika külügyi vezére a világ ifjuságához

„Nem arany-, hanem vaskorszakban élünk. A katonai szellem háborura vezethet”

Washington, május 8. Hull államtitkár, aki egykor a Cumberland-egyetem diákja volt, az egyetem volt diákjainak bankettjén beszédet mondott, amelyben Amerika és az egész világ ifjuságához fordult:

— Dolgozni kell az állam jólétéért, ez feltétlenül szükséges, de ugyanilyen szükség van a nemzetközi együttműködésre a béke és a barátság megteremtése céljából. A világ most nem az

arany-, hanem a vaskorszakban él. Lassan folyik a fegyverkezés és az állampolgárok képességüket meghaladó adóterheket viselnek. Katonai szellem fejlődik, amely esetleg háborura vezethet. Bűn volna e törekvéseket figyelmen kívül hagyni. Az Egyesült Államok mindig sikra fognak szállni a politikai, gazdasági és erkölcsi újjáépítés érdekében.

Egész Jemen megszállására kapnak parancsot a hedzsászi csapatok

Ibn Saud fiát Hodeida emirjévé proklamálták

London, május 8. Az Evening Standard szerint Ibn Saud hedzsászi király az Anglia által hozzátűzött kérdésre azt a választ adta, hogy csapatai az egész Jemennel meg fogják szállani. A hedzsászi csapatok a nehéz hegyi terepen folytatják az előnyomulást Saana, Jemen fővárosa felé. — Sir John Simon angol külügyminiszter az alsóház ülésén bejelentette, hogy Anglia megőrzi semlegességét.

Mekka jelentése szerint Ibn Saud fiát, Faysal emirt Hodeida emirjévé proklamálták. Ibn Saud hedzsászi király fővá-

rosában fogadta a hatalmak diplomáciai képviselőit s közölte velük, hogy csapatainak parancsnokai utasításai birtokában mindenütt gondoskodni fognak a megszállási zónában a rend fenntartásáról.

A yemeni imám fővárosában Saanában tartózkodik s védelemre rendezkedik be. Abban reménykedik, hogy az igen nehéz hegyi terepen a hedzsásziak nem fognak gyorsan előrejutni, annál kevésbé, mert az egyetlen járható utat parancsa szerint csapatainak utolsó csepp véréig védelmeznék.

Ujabb borzalmas bányakatasztrófa borította gyászba Németországot

Nyolcvan munkás tüzpökolban égett el a badeni Buckingen kálibányájában

Berlin, május 8. A badeni Müllheim közelében levő Buckingen kálibányájában 793 méter mélységben rövidzárlat nyomán katasztrófális hatású tűzvész támadt. A veszélyeztetett bányarészben mintegy 150 munkás dolgozott. A bányászok egy része el tudta hagyni a rövidesen kifejlődött hatalmas hőség és füst ellenére is a veszélyeztetett zónát s kijutott a földszinre, de csaknem nyolcvan munkás elöl elzárult a szabadulás útja. A tűz kitörése után félperccel már megindították a mentési kísérleteket, de ezek egy óra múltán is

mindössze annyi sikerrel jártak, hogy egy munkást felhoztak a bányamélyből, aki azután kórházba szállítás közben füstmérgezésbe és égési sebeibe belehalt. A tüzet a késő esti órákig sem lehetett eloltani s mivel fennállott a tűz továbbterjedésének veszélye, ki kellett adni a rendelkezést a további mentőkísérletek beszüntetésére és a bányarész teljes elfalazására. Egész Németországot fájdalommal tölti el az újabb tömegkatasztrófa híre.

A bányakatasztrófa ügyében a badeni kormány vizsgálatot indított.

Amerika a jövőben nem fogad el jelképes fizetést

Tízmillió dollárral csökkentik az adóállamok kamatterheit

Washington, május 8. A hatalmak diplomáciai képviselői tegnap az amerikai külügyi hivatalban tárgyaltak a nemzetközi adósságok kérdéséről.

Több newyorki lap értesülése szerint az Egyesült Államok kormánya közelebbről közölni fogja a hatalmak kormányai-

val, hogy az eddigiekkel ellentétben a jövőben a tényleges fizetési kötelezettség alig egytized részét kitevő jelképes fizetést nem fogad el teljesítésnek. Ezt az elhatározást amerikai kormánykörök miatt hozták, hogy Anglia teljesen rendezte állam pénzügyeit és az összes or-

Megjeleni! **Rejteneles Adolf** **Megjeleni!**

tragikomikus éposza, ihedelmes jambusokban, kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunauji mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak főlegtebb javallva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sírni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvosztálya útján. Ára 20 lej és portó.

szágok között vezet állampénzügyi stabilitásával.

Nem lenne tehát méltányos, ha Anglia most is megkövetelné, hogy a hitelező Amerika, amely hatalmas költségvetési defficittel dolgozik, a továbbiakban is hozzájáruljon ahhoz, hogy Anglia az ese dékesség napján ne a teljes összeggel rója le az Egyesült Államokkal szembeni fizetési kötelezettségét.

A Newyork Herald szerint szó van arról, hogy Rooseveltnél még június 15-ike, a hadiadósság; esedékességeki-

zetésének napja előtt nyilvánosságra fogja hozni azt az elhatározását, hogy az adós államok kamatterheit tízmillió dollárral csökkenteni hajlandók. Ez a mérséklés körülbelül megfelel annak a megállapodásnak, amelyet Finnország, az évek hosszú során Amerikával szemben egyetlen teljes összeggel teljesítő állam és az Egyesült Államok kormányai között a hadiadósságok kamatainak mérséklése ügyében készült megállapodás keretében létrejött.

Franciaországot nem érdekli többé a leszerelési egyezmény

Macdonald előterjesztette a módosított angol leszerelési tervet

London, május 8. Az angol kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Macdonald miniszterelnök előterjesztette a módosított angol leszerelési tervet. Jólinformált helyen úgy hírlik, hogy a terv azt javasolja, hogy az erősen felfegyverkezett államok kössenek fegyverkezést korlátozó egyezményt. Anglia az esetben vállalná a biztonsági garanciák kiterjesztésének kötelezettségét, ha a többi hatalmak is alá-

vetik magukat ennek a kötelezettségvállalásnak. Politikai körökben kérdésesnek tartják, hogy a miniszterek többsége jóváhagyja a tervet. A kormány szándékainak kialakulásánál talán szerepet fog játszani az a Párizsból érkezett hír, hogy a francia kormány most már semmiféle érdeklődést nem kíván mutatni leszerelési egyezmény létrehozása irányában.

Japán teljes gőzzel készül a Dél-Kína elleni hadjáratra

Anglia életbe léptette a japánellenes vámügyi intézkedéseket

Newyork, május 8. A távolkeleti jelentések szerint az indiai vas- és acélművek teljes üzemmel dolgoznak, sőt még túlóráznak is. Ezt a Japánba irányuló hadianyagszállításokkal magyarázzák. Japán készül a Délkína elleni hadjáratra.

Egyidejű londoni jelentés szerint az angol alsóházban kormányrésztől bejelentették, hogy a szigetországban és a gyarmatokon a mai napon életbe kellett lépíteni új vámügyi és kontingens rendelkezéseket a japán árukitételével szemben, mert az iparvédelem immár nem volt elodázható. Az új intézkedések legérzékenyebben fogják sújtani a gyapot- és műselyemáru behozatalát. A londoni lapok helyeslik a japánellenes vám- és kontingensügyi rendelkezéseket.

Tókiói jelentés szerint a japán nagyipar ragaszkodik ahhoz az álláspontjához,

hogy a kereskedelmi offenzívát vámháború arán is folytatni kell.

London, május 8. A tókiói lapok az angol-japán vámháborúval kapcsolatban írott eikkeikben rámutatnak arra, hogy a trópusi piacok kereskedői valószínűleg erőteljesen tiltakozni fognak a japán árubevitel megtiltása ellen. Tekintettel arra, hogy a benszülöttek nem tudják megfizetni a többszörösen drágább angolai árut.

A Daily Express értesülései szerint a japán kormány a külkereskedelmi védelmet szolgáló törvény retorziós intézkedéseit egyelőre Angliával szemben nem lépteti életbe. Ezek csak akkor fognak érvénybe lépni, ha az angol szigetországon kívül Kanada és Ausztrália is kiadja az új vám- és kontingensügyi japánellenes intézkedéseket. Ekkor Japán részről is megteszik a megtorló lépéseket s teljessé válik a gazdasági háború.

Vallásgyalázás miatt elítélt a hadbíróóság három zsidó fiút

Cluj-Kolozsvár, május 8. A kolozsvári hadbíróóság vallásgyalázásért vonta ma felelősségre Klein Jenő 19 éves, Katz Miksa 17 éves és Blatt István 18 éves fiukat, azzal a váddal, hogy január hatodikán, vízkerezt napján grimasszal kísérték a görög keleti pap szertartását. A vádlottak nem ismerték be a terhükre rótt cselekményt, ezzel szemben azt vallották, hogy valóban a helyszínen tartózkodtak a vízkerezt szertartásnál, de egyáltalán nem volt szándékukban vallásgyalázó arcfintorokat tenni. Ezzel szemben Stefania Rádusanu, elemi iskolai tanítónő, mint tanu azt állította, hogy ő látta, amikor a vádlottak arefintorral utánozták a papot.

A tanács rövid szünet után kihirdette az ítéletet, mely szerint mint a három vádlottat egy-egy hónapra és 5000 lej büntetés fizetésére ítélték.

Romanov: Három pár selyemharisnya. Romanov, a jó megfigyelő, könnyed elbeszélő író ebben a művében egy orosz fiatal tudós feleségének nagy lelki megpróbáltatásait, szerelmi játékait és tragikomikus csalódását írja meg. Egy darab élet hol komikus, hol megdöbbentően lecsújtó körképe az a pompás regény. Ára köve 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy után.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pap 14. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postala
plătiți în num.
No. 224713-929

16. Telefon: 9-77. Elő
Havonta 110, negye
évre 600, egészévre
félre: Havonta 2,
félre 12, egészévre 2
detések díjazás az
KELET az erélyi
ssidóság egyetlen na
keink utánnomását
rás megjelöl.ével er

Nyolcszázhuszon
százhatvan

Néha az utszéli böl
mazó közmondások is
zolest nyerne a m
nyekben.

Az a közmondás, m
világ egy város, mo
adás megdöbbentő ta
bizonyítani azt, hogy
a háboru utáni első
cío fiaj, nemcsak Ro
megdöbbentő szellemi
moródat, hanem szá
kivált pedig az amer
mokban.

Nem véletlen az, h
a fasizmus a jelenko
tálja a maga hívét,
amelynek szellemi
deklarációjában tall
sági deklarációjában
retekét öltött, amely
sportban látja élete
legfőbb hajtóerejét s
szellemtelenségében
pen pedig az erősz
anyagj előnyöket ado

Nyilvánvaló, hogy
désekkert nem lehet k
juságot ültetni a vád
az ifjuság h maga
ját a világháboru er
böl merítette és ama
tetlen elajjasodásáb
amely Európában m
gátja az anyagi és s
nak.

A háborus nemzed
nem kismértékben lak
A lövészárkok szenny
ból hazatért atyák, a
csok szállításából
gazdagok nem öröki
olyan magasabbrend
amelyek ezt az ifjus
és nemes értelmében
hajhíhatták volna.

Az is természetes,
ben és kéziutakban
vadult atyák, a front
gondokban megúsuló
batták át eme nemze
azokat a humanista é
amelyek a háboruejő
tálykülönbségre vájo
hírták.

E kincsek, eme é
soha és sehol nem l
dalmi és emberi cél
zálai, amelyek az emb
ifjuság veleszületet
céljais hajlamait ma
szellemi erőkké komp

A mai ifjuság lelki
zásáról nemcsak a
gyilkosok és rabló
döbbentő bizonyoságot
jelentés is, amely
tanulmányos legna
szellemi alacsonyab
ved, mely szinte kiz
ből az ifjakkól jobbe
zott lelkü polgárok v

A jelentés szerint
rikai gyermekbíró ké
adást tartott az am
zéről. A bíró szerint
pszichológus 821 min
összetartott amerikai
össze 150-et talált
tízet átlagon felüli é
zőnek, míg a fenn
szellemi képessége
nyegesen alacsonyab

A bíró megjegyzés
kai gyermekből minc
azoknak a számba
szellemi érzékel vá
míg a többiekből na
és bünözö elemek le
milyen életkörülmén
lenleg és milyen é
kértinek később.

Egyrésztük a törvé
részük a törvényen
számát fogja száport
lők, illetőleg rabló